NR. 07 09 APR 2016

SCHOOL JOURNAAL

CNV ONDERWIJS

'ONDERWIJS KAN NIET OM AANSLAGEN HEEN'

BEMIDDELAAR NODIG BIJ CAO-OVERLEG PRIMAIR ONDERWIJS

NT2 GEVEN VOOR TIENTJE PER UUR

Wilt u uw mening geven?

U kunt een brief van maximaal 200 woorden mailen naar **schooljournaal@cnvo.nl.** De redactie behoudt zich het recht voor om inzendingen niet te plaatsen of in te korten.

Beeld

'Het was jarenlang een overbodige vraag. Als de leerlingen vakantie hadden, waren ook de leerkrachten vrij' lees ik in *Schooljournaal* 5 in de rubriek *Vraag antwoord*. Wat voor beeld heeft en had CNV Onderwijs eigenlijk van leerkrachten in het basisonderwijs? Wie handelt voor ons al die papieren rompslomp af, die we door de jaren heen steeds meer moeten aanleveren? Wie pakt voor mij al die kleutermeubelen, -hoeken en -materialen uit de klas om de vloer in de was te zetten. Wie zet dit er allemaal weer in, voordat de leerlingen de vakantie erop hebben zitten? Wie maakt een jaarplanning, maakt klassenlijsten, enzovoort? Kabouters ofzo? In de vakantie ben ik daar zeker twee weken mee bezig. En dan is er nog die 40-urige werkweek, die voor geen meter werkt. In de weken van gesprekken, en dat zijn er nogal wat, mag je de avonden erbij werken. Er zijn veel van die lange dagen van 11-12 uur. Bij ons op school wordt al jaren, ook in de vakanties, gewerkt aan een goede afhandeling van een schooljaar en aan een goed voorbereide start. Je redt het niet eens met minder uren.

Rita Fokke, Goor

Passend budget

Duizenden kinderen zitten in Nederland noodgedwongen thuis omdat er voor hen geen passend onderwijs beschikbaar is, lees ik in *Schooljournaal* 5. Het zijn inderdaad kinderen met verschillende problematieken die de hele week onderwijs op maat moeten hebben. Scholen zijn veelal handelingsverlegen en moeten dan voor deze doelgroep namens de wet een passende plek vinden op een andere school, die er veelal niet is. Een terechte constatering waar je niet voor gestudeerd voor hoeft te hebben. Staatssecretaris Dekker doet dit af door te zeggen: 'Hoe kan het dan dat er scholen zijn waar dit wel lukt?' Wederom schuift hij het probleem van zich af, maar komt niet met een oplossing. Hij bezoekt klaarblijkelijk modelscholen met een succeservaring , maar niet de scholen die worstelen met deze problemen. Op sbo-scholen zit veel expertise die nu dreigt te verzuipen in een moeras. De leerkrachten met de te grote klassen in het basisonderwijs kunnen deze kinderen met veelal specifieke behoeften niet geven wat ze nodig hebben. Het arrangement met wat gelden van het samenwerkingsverband is niet dekkend. Wanneer komt er geld voor twee leerkrachten per groep en kunnen seniorleerkrachten ingezet worden als coach voor jongere leerkrachten, zodat het onderwijs weer fris en fruitig wordt met een passend budget?

Luuc Wilschut, Vuren

Genoten

Ruim vijftig jaar lid en meer dan tien jaar gepensioneerd. Na een flinke blunder van de CNV-Belastingservice dacht ik dat het eigenlijk wel mooi was geweest; wat heb ik er nog mee en wat heb ik eraan? Toen kwam *Schooljournaal* 6 in de bus. En ik heb genoten. Helemaal eens met de ingezonden brievenschrijvers. De foto van de kleutersupermarkt bracht me weer terug in onze winkel op de afdeling meervoudig gehandicapten op Heliomare in de tachtiger jaren. Inkijkjes in de online invalpool, twee kanten van de WWZ, de voorzitter over 2032. Een eye-opener over het LOF. Gedachten over de x-factor en de vrije wil. Ja, ik heb uit het aangebodene een vrije keus gemaakt, hoe die ook tot stand gekomen is. En ik blijf (lezend) lid. Het kinderboek over leren programmeren heb ik voor mijn kleindochter gekocht. En de belastingservice is bezig om de fout te herstellen. Jammer alleen dat de netwerkbijeenkomst over omgaan met vrije tijd en de ledenvergadering voor gepensioneerden in april vallen als ik in Spanje bivakkeer!

Jan de Vries, Hoorn

inhoud

9 **‘Onderwijs kan niet om aanslagen heen’**
Pedagoog wil school als trainingskamp voor democratie

6 **Overleg Cao-PO loopt vast op WWZ**
Onderhandelingen bonden en PO-Raad verder met bemiddelaar

12 **Nederlands leren voor ‘tientje per uur’**
Groot verschil in beloning NT-2 docenten

14 **Gezocht: stageplek voor allochtone leerling**
Beroepsorganisatie SBB neemt stelling tegen discriminatie

18 **‘Kun je aan de hersenen zien of mensen liegen?’**
Professoren gingen langs op Utrechtse basisscholen

24 **Scholieren proberen meelwormkoekjes voor eetproject**
‘Wie weet ga ik ooit een insectenburger van Jumbo proeven’

26 **‘Mijn zoon was zo blij dat je terug was’**
Jaardag mbo in teken beroepstrots

34 **‘Samenwerken in duo’s nog niet optimaal’**
Pionieren met Vierslagleren in voortgezet onderwijs

RUBRIEKEN

2 BRIEVEN
4 DE LEERLINGEN
7 JOURNAAL
8 COLUMN HELEN ADRIANI
17 COLUMN HELMY VAN DOOREN
20 VRAAG ANTWOORD
21 WERK EN RECHT
23 COLUMN RUUD STAVERMAN
29 BERICHTEN
31 COLUMN GROEN ONDERWIJS
32 AGENDA
36 CURSUSSEN
39 CONTACT CNV ONDERWIJS

COLOFON

Schooljournaal is een uitgave van CNV Onderwijs, onderdeel van CNV Connectief **Oplage:** 55.000 exemplaren **Redactieadres** Postbus 2510, 3500 GM Utrecht, tel. 030 751 10 03 **E-mail** schooljournaal@cnv.nl **Website** www.cnvonderwijs.nl/schooljournaal **LinkedIn** www.cnvonderwijs.nl/linkedin **Hoofdredacteur a.i.** Helen Adriani **Redactie** Edwin van Baarle, Hein Bosman, Ciska de Graaff (eindred.), Anouk van der Graaf, Peter Magnée (eindred.) **Secretariaat** Jobien Goldberg **Medewerkers** Jan Bijstra, Helmy van Dooren, Henno Eckhardt, Susan van Raamt, Ruud Staverman, Tanja Vogels. **Omslagfoto** Henriëtte Guest **Basisontwerp en opmaak** FIZZ Marketing & Communicatie, Meppel **Druk** Ten Brink, Meppel **Abonnementen** € 150,– per jaar. **Personeels- en zakenadvertenties** Opgeven bij Recent t.a.v. Ray Aronds (ray@recent.nl) of Joop Slor (joop@recent.nl), Postbus 17229 1001 JE Amsterdam, tel. 020 330 89 98. Personeelsadvertenties kunnen worden opgegeven tot uiterlijk dinsdag 14.30 uur. Prijzen vanaf € 106,- excl. BTW.

Snelschaak

Verwoed schaker Nick Schilder (Nick & Simon), ambassadeur van de sport, speelde vorige week snelsschaak met basisschoolleerlingen en vwo-scholieren. Het gebeurde in het kader van de Schaakacademie van de RUG in Groningen. Een professor kunstmatige intelligentie en een neurowetenschapper legden samen met Schilder uit wat er tijdens een schaakpotje gebeurt in de hersenen.

Foto: Arjo de Haan

BEMIDDELAAR INGEZET BIJ CAO-ONDERHANDELINGEN PO

Foto: Wilbert van Woensel

De sociale partners in het primair onderwijs hebben Raad van State-lid Hans Borstlap bereid gevonden om als bemiddelaar op te treden bij de onderhandelingen over een nieuwe cao voor het primair onderwijs. Bonden en PO-Raad kwamen maandag bij elkaar om te bespreken hoe er ondanks de afgebroken onderhandelingen zo snel mogelijk een nieuwe cao voor het primair onderwijs kan worden gesloten. Bij dat overleg is besloten dat er een bemiddelaar moest worden gezocht die de onderhandelingen uit de impasse kan halen. Vervolgens stemde Borstlap in met die rol.
Vorige week woensdag werden de onderhandelingen over een nieuwe overeenkomst gestaakt. Met name de verschillen in inzicht op het punt van de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) bleken op dat moment onoverbrugbaar. Grootste struikelblok was de wens van de PO-Raad om met nulurencontracten te gaan werken. Onder de huidige cao is dat niet mogelijk.
Door het conflict ontstond even de indruk dat de in het Loonakkoord afgesproken 3 procent loonsverhoging van de baan was. Dat is niet het geval. De afspraken daarover blijven van kracht. Onderdeel van die afspraak is dat pas tot uitbetaling wordt overgegaan als de loonafspraak in een cao is opgenomen. Het is daarom niet alleen voor invallers, maar voor alle werknemers in het primair onderwijs van belang dat er snel een goede cao komt. Houd voor het laatste nieuws www.cnvonderwijs.nl in de gaten. Daarnaast worden leden waarvan het e-mailadres bekend is ook via nieuwsbrieven op de hoogte gehouden.

Meldpunt Regeldruk primair onderwijs geopend

Ook zo'n last van regeldruk en registratieverplichtingen? Vanaf nu kun je je ei kwijt op het Meldpunt Regeldruk primair onderwijs. Tot 31 mei kan iedereen die in het primair onderwijs werkt hier klachten kwijt over registratieverplichtingen. Het meldpunt maakt deel uit van de *Regeldrukagenda 2014-2017* en is een initiatief van vakbonden, zoals CNV Onderwijs, ministerie van Onderwijs en PO-Raad. Al enige tijd laat de Inspectie weten dat al die administratie en registratie van hen echt niet hoeft en zegt staatssecretaris Dekker keer op keer dat scholen mogen stoppen met administratie die het onderwijs en de leerling niet ten goede komen. En toch blijven scholen maar administreren, bijhouden en schrijven. Als leerkrachten en schoolleiders de last die ze ervaren melden op www.delerarenagenda.nl/meldpunt, levert dat hopelijk inzicht op in de bronnen van al die registratieverplichtingen. En antwoord op vragen als: wat zijn de belangrijkste overlast veroorzakende registraties? Waarom veroorzaken de registraties last? Wie legt deze registratieverplichtingen op? En kan het anders en hoe dan? **CdG**

Leerkracht opgeleid tot
gezondheidsexpert in pabopilot

Op iedere basisschool een 'gezondheidsexpert' die zorgt dat kinderen meer bewegen en op hun voeding letten. Dat is het doel van de deze week gelanceerde landelijke pilot waarbij zes pabo's leerkrachten gaan opleiden tot 'Sportieve en Gezonde School-coördinatoren'.
Voor het project is €1,2 miljoen subsidie vrijgemaakt door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Hogeschool Leiden heeft de leiding over het pilotproject, met docent Monique van Ark als projectleider van 'de Sportklas': 'Op veel scholen gebeurt al van alles op het gebied van gezondheid, maar deze ideeën worden niet consequent uitgevoerd. De ene leraar is wel bezig met gezonde traktaties en de andere helemaal niet. Een speciaal opgeleide leraar bewaakt één visie op gezondheid binnen een school, het is een extra deskundigheid.'
CNV Onderwijs vindt dat maatschappelijke problemen als gezondheid niet steeds over de schutting van het onderwijs moeten worden gegooid. 'Het is wel degelijk een grote taak en die komt er nu weer extra bij,' aldus Diederik Brink namens CNV Onderwijs. 'Vakleerkrachten hebben tijd en ruimte nodig om les te geven en moeten hun autonomie kunnen behouden op dit gebied. Laten we ons focussen op de pedagogische, didactische taken.' **AvdG**

DUIZENDEN SCHOLIEREN HERDENKEN MET NIEUW LESBOEKJE

Verhalen over verzet, vervolging, de Hongerwinter en Nederlands Indië. Zo'n tweehonderdduizend kinderen in groep 7 in Nederland en op de Antillen kregen deze week het *Denkboek* van het Nationaal Comité 4 en 5 mei. Het comité zegt met het lesmateriaal aan te sluiten op de grote vraag van leerkrachten naar lesmateriaal over herdenken. Het eerste exemplaar werd uitgereikt door oud-Tweede Kamervoorzitter Gerdi Verbeet, voorzitter van het comité. 'Het denkboek stimuleert kinderen om bewust na te denken over leven in vrijheid en leven in oorlog,' aldus Verbeet. In het boek staan ook verhalen van kinderen die op dit moment in oorlog leven. 'Zij vertellen bijvoorbeeld hoe het is om te moeten vluchten. Of hoe het is om te moeten strijden om naar school te mogen gaan. Ik hoop van harte dat kinderen met dit boekje in de hand ook thuis meer vragen gaan stellen over de oorlog. Het is van belang dat het verhaal ook binnen de familiekring verteld blijft.' Het comité maakte ook digibordlessen bij het boek. Deze zijn te vinden op www.4en5mei.nl, hier is ook het boekje te bestellen. **AvdG**

journaal

• 'Mama, fruit is heel gezond hè? En worteltjes ook! En paprika! En tomaatjes! En dat vind ik allemaal lekker! Maar eh ... snoep vind ik ook lekker. En chips natuurlijk. Enne ... weet je ... Amelie had vandaag een lolly mee naar school. Dat vond de juf niet goed. Want dat is niet gezond.'
• Hier spreekt geen heilige. En ook geen kind van een gezondheidsfreak. Nee, mijn dochter van 5 jaar. Zij heeft geen Specialist Sportieve en Gezonde School nodig. En haar juf ook niet, want die is zelf slim genoeg om te weten wat goed is voor een kind.
• Zes pabo's beginnen met deze specialisatie. Ik moet meteen weer denken aan de spreekwoordelijke schutting van de school waar vrolijk problemen over heen gegooid worden. En aan leraren – en kinderen! – die zelf ook niet gek zijn.
• 'Mam, mag ik nu dan eindelijk een snoepje?'

Ciska de Graaff

Foto: Erik Kottier

Helen Adriani
Voorzitter CNV Onderwijs a.i.

Ontwikkeltijd

In het actieplan van de VO-raad *Naar een aantrekkelijk lerarenberoep in een sterke sector* staat ook het punt om docenten honderd uur ontwikkeltijd te geven. Dat wil zeggen, schoolbesturen ontvangen extra miljoenen en regelen dit in de school. Het idee vind ik in theorie prima, maar er zijn ook praktische bezwaren. Wij zien in verlaging van de werkdruk de sleutel om het beroep van docent aantrekkelijker te maken. Steevast is het onderwijs koploper van sectoren met de hoogste werkdruk. Iedereen die daaraan daadwerkelijk wil bijdragen krijgt onze steun. Het actieplan onderkent dat een lagere werkdruk het beroep aantrekkelijker maakt en wil onder andere extra geld voor meer leraren om tijd te besteden aan ontwikkeling van de lessen.
De bouwtekening is mooi, maar het staat of valt met de werkzaamheden en de afwerking. De honderd uur ontwikkeltijd die de VO-raad wil, moet namelijk wel ergens vandaan komen. Er moeten taken of lessen uit het huidige pakket worden geschrapt. En laat dat nu juist het grootste probleem zijn! Alleen nieuw en extra personeel zal echt helpen. Het gaat om zes procent nieuw personeel als er honderd uur ontwikkeltijd vrij moet worden gemaakt. Uiteindelijk zal in de scholen naar alle taken gekeken moeten worden. Als twee uren per week ontwikkeltijd te weinig is, zal de werkdruk juist weer toenemen. Er moet nu eens gekeken worden welke taken geschrapt kunnen worden en hoe men de ondersteuning beter kan regelen, bijvoorbeeld door extra handen. Dat levert echt minder werkdruk op. ■

IN DE MEESTE BEROEPEN GENOEG STAGES EN LEERBANEN

In de meeste beroepsgroepen zijn voldoende stages en leerbanen beschikbaar voor mbo-studenten. Dat staat in de onlangs verschenen *Barometer* van SBB (Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven). Het aanbod is groot genoeg in bijvoorbeeld horeca, transport, logistiek en bouw, vanwege de aantrekkende economie en licht toenemende bestedingen. Ook in de retail, waar de afgelopen tijd meerdere winkelketens failliet gingen, zijn voldoende stagemogelijkheden voor de opleidingen verkoper, verkoopspecialist en manager. In laboratoriumtechniek, zorg en mode, interieur, textiel en tapijt zijn onvoldoende stageplaatsen. Beroepen met een goede kans op werk voor recent gediplomeerden zijn onder andere chauffeur wegvervoer, kok en hovenier.

LEERLING IN BEDOMPT LOKAAL DOOR SLECHT VENTILATIESYSTEEM

Ondanks dure hightech-ventilatiesystemen zitten leerlingen op honderden basisscholen in Nederland nog vaak in een bedompt klaslokaal. Dat schrijft het Algemeen Dagblad. Dit komt doordat de filters en batterijen niet op tijd worden vervangen en storingen niet worden opgemerkt en opgelost. Leraren zetten het systeem ook zelf uit, als de ventilatie te veel herrie maakt. Marco van Zandwijk, van het landelijk kenniscentrum Ruimte-OK, uit zijn zorgen tegenover de krant: 'Als je zo'n gebouw potdicht maakt en de ventilatie niet goed gebruikt, is het CO_2-gehalte te hoog.' Uit een onderzoek op ruim veertig scholen kwam dat sommige oude, tochtige scholen zelfs frisser zijn dan de moderne gebouwen met hightechapparatuur. In 2009 investeerde het kabinet nog tientallen miljoenen in de verbetering van het binnenklimaat van scholen. Installatiebedrijven legden toen voor ruim € 71 miljoen ventilatiesystemen aan. Het ministerie van Onderwijs zegt scholen te gaan helpen met onderhoudsplannen en –contracten en met betere afspraken met de installatiesector.

‘Maak van school trainingskamp voor de democratie’

Europa is onrustig. Gruwelijke aanslagen in Parijs, Brussel, Istanbul en Ankara in nauwelijks vier maanden tijd. Hoe praat je daarover met leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs en het mbo? Wat kan een kleuter aan, hoe benader je een jong-volwassene in het mbo? Vlaming en wijsgerig pedagoog Stijn Sieckelinck: ‘Leg uit waar de samenleving voor staat en hoe het komt dat sommige mensen zich buitengesloten voelen.’

Tekst: Peter Magnée Illustratie: Maartje de Sonnaville

Een leerling van het Amsterdamse Berlage Lyceum twitterde daags na de aanslagen in Brussel dat leerlingen erom gelachen zouden hebben. Iets soortgelijks ontregelde na de aanslagen in Parijs de minuut stilte op een vmbo in Maasluis. 'Pubergedrag, dat misschien te wijten is aan gebrek aan overwicht op de klas', zegt wijsgerig pedagoog Stijn Sieckelinck, docent educatie & pedagogiek en orthopedagogiek aan de Universiteit Utrecht. 'Maar absoluut geen reden om de discussie uit de weg te gaan. Aandacht besteden aan de actualiteit zie ik als de plicht van het onderwijs. Of het nu om de euro gaat of om vluchtelingen, we kunnen en mogen daar niet voor weglopen, als het even wat lastiger dreigt te worden. Als er zoals in Kralingen in Rotterdam een politieactie is geweest moet je daar op scholen in de omgeving zo feitelijk mogelijk verslag van doen. Ik vind het een mooie taak van de wijkagent om op school vragen van leerlingen te beantwoorden en interesse in hen te tonen. Zo laat hij niet alleen de vriendelijke kant van de politie zien, het gaat wellicht ook radicalisering tegen. We weten uit onderzoek dat de verbondenheid in buurten tussen verschillende professionals, waaronder scholen en politie, belangrijk is om het gevoel uit te dragen dat kinderen veilig en welkom zijn, en bij hen terecht kunnen als dingen fout gaan.'

'Niet overvoeren'

'Nee, ik heb er ditmaal geen aandacht aan besteed. Wel in november aan de aanslagen in Parijs, maar nu ben ik verder gegaan met mijn lessen over het vernietigingskamp Auschwitz. Daar was ik in februari mee begonnen in het kader van de Auschwitz-herdenking', vertelt Hans Moorlag, docent loopbaan en burgerschap op Aoc Lentiz in Maasland. 'Mijn besluit stond vast toen ik hoorde over leerlingen in Amsterdam die geapplaudisseerd zouden hebben, nadat bekend was geworden wat er in Brussel was gebeurd. Wij hebben hetzelfde meegemaakt in een vmbo-klas op een van onze vestigingen in Maassluis, rond de één minuut stilte voor de slachtoffers in Parijs. Met dat in het achterhoofd besloot ik bij mijn al gekozen onderwerp te blijven. Natuurlijk zijn de aanslagen in Brussel heel erg, maar ik wil mijn leerlingen ook niet overvoeren met alle onrust in de wereld, want anders kan ik iedere les wel omgooien. Dat zou ik mijn collega's elders in het land ook willen adviseren: hou de aandacht gedoseerd, want het bijeffect is dat leerlingen er angstiger door worden. Terwijl dit ook lessen zijn die bijdragen aan hun groei naar volwassenheid, door heel diverse onderwerpen te behandelen, zoals de week van de orgaandonatie. Ik wil met mijn lessen bijdragen aan het vormen van hun persoonlijkheid, door ze te leren een eigen mening te hebben en die ook te onderbouwen.'

ONVERWACHTE KANS

'Natuurlijk zijn het vaak speciale eenheden die de klussen zoals in Kralingen doen', weet Sieckelinck, 'maar het is wel in naam van onze samenleving. Daar kun je als leraar op aanhaken door uit te leggen waar die samenleving voor staat en hoe het komt dat sommige mensen zich buitengesloten voelen. En dat kan best al in de bovenbouw van basisscholen, want helaas hebben genoeg kinderen dan al ervaring met pesten, hebben ze meegemaakt dat sommige kinderen op het schoolplein aardiger doen tegen anderen dan tegen hen. En dat het dan belangrijk is dat er iemand is die voor hen opkomt, die ze beschermt en leert hoe ze voor hun rechten moeten opkomen. Ik zou die mogelijkheid als leraar niet laten lopen, want het zijn wel de thema's die onderliggend zijn aan radicalisering. Een "teachable moment" noemen we dat, een onverwachte kans. Natuurlijk moet je geen zware politieke thema's aansnijden, of spreken over de culturele tegenstellingen tussen de islam en het Westen, maar ik zou niet wachten tot het voortgezet onderwijs en in simpele bewoordingen uit te leggen waar democratie voor staat.'

SCHOPENHAUER

Een stapje hoger in voortgezet onderwijs en mbo zijn het volgens Sieckelinck vooral de rustige, vaak in zichzelf gekeerde jongeren waar scholen het vizier op moeten zetten. 'Getormenteerde geesten die ineens voor de jihad in Syrië kiezen. Toch moeten ook de schreeuwers die de orde verstoren bij herdenkingen leren hun opvat-

tingen binnen de democratie te uiten. De overeenkomst tussen beiden is dat ze vinden dat ze niet voor vol worden aangezien en dat ze slechts een toekomstperspectief hebben als pizzakoerier, uitsmijter of kleine crimineel. Verzet je dan maar eens tegen een ideologie die dat open breekt, die zegt hen wel voor vol aan te zien en dat er een eervol doel is om voor te strijden. Daar doen we veel te weinig tegen. We dreigen zo bang te worden van radicalisering dat we vergeten om jongeren zelf actief te betrekken bij het zoeken naar alternatieve wegen. Eigenlijk zouden we tegenover het trainingskamp van IS, de school als trainingskamp voor de democratie moeten zetten. Waarbij je inzet op interactieve transformatie in plaats van op protectie en repressie. Ik vind het ook verontrustend dat vakken als maatschappijleer en burgerschap niet dezelfde status hebben als bijvoorbeeld wiskunde of Engels. Het kan wat mij betreft ondervangen worden door bij de algemene vakken veel meer met de leefwereld van allochtone jongeren en hun soms vijandige kijk op de Westerse wereld te doen. Leg bij economie uit hoe IS aan haar inkomsten komt en bij geschiedenis hoe hun propaganda werkt. Biedt vooral bij literatuur handvatten om deze jongeren te triggeren. Zo kun je de thema's van Camus over het leren leven met teleurstellingen en Schopenhauer over twijfel, vertalen naar het onderwijs. Of neem het boek dat vorig jaar verscheen *Kracht van het vreedzaam vechten* van de Nederlandse filosofen Achterhuis en Koning, over hoe je voorkomt dat conflicten uit de hand lopen. Er is zoveel toepasselijks geschreven.' ■

'Aandacht moet'

'In het *Zapp Weekjournaal* kwamen de belangrijkste facetten van de aanslagen in Brussel voorbij, en daar heb ik op eigen initiatief op ingehaakt', zegt Alex Gorissen, docent burgerschap op praktijkschool Terra Nigra in Maastricht. 'Net als ik dat eerder zo deed met Parijs. De reacties waren gemêleerd. Op de eerste plaats is er vooral afschuw, maar er zijn ook islamitische leerlingen die wijzen op de bombardementen in Syrië. Begrip is daarvoor niet het juiste woord, want ze keuren de terreuracties zeker niet goed. En ook al kunnen ze dat misschien niet goed onder woorden brengen, ze voelen haarfijn aan dat er spanningen zijn in de moslimwereld en dat het kan escaleren. Ik probeer dat uiteraard wel in goede banen te leiden. Prima dat ze een eigen mening hebben, dat is de kern van burgerschap, maar ik maak wel duidelijk dat geweld nooit de oplossing kan zijn. Ik verwacht niet dat dit soort leerlingen radicaliseert, Het is eerder dat bepaalde opmerkingen vanuit een soort puberbravoure worden gemaakt. Er is ook een deel van de leerlingen dat vreest dat het geweld steeds dichter bij komt. Daarom heb ik hen de afstand Maastricht-Brussel laten berekenen zodat ze enig zicht hebben hoe ver dat nog van hun huis ligt. Door hun leerbeperkingen kunnen ze dat zelf niet goed inschatten, en ze weten vaak ook niet waar plaatsen precies liggen. Een aantal islamitische leerlingen vreest ook dat moslims nu de gebeten hond zijn. Door dit soort reacties kun je er gewoon niet omheen om aandacht te besteden aan aanslagen met zo'n impact, waar ook nog eens de hele wereld op reageert.'

'Erken de angst'

'Het was zelfs hier om de hoek.' Hoewel Ellen van der Hout, directeur van de Arentschool in de Rotterdamse wijk Kralingen, als buurtschool direct te maken had met de nachtelijke inval van de anti-terreureenheid in een pand aan de Oudedijk – omwonenden moesten ook tijdelijk hun woning verlaten, vanwege mogelijke explosieven -, had geen van de kinderen de volgende dag of de dagen erna behoefte om erover te praten. 'We hebben het nog even gepeild, maar het leefde niet, in tegenstelling tot de aanslagen in Parijs en Brussel. Ja, dat verbaasde mij ook, want het was ook allemaal op het *Journaal*, maar als de kinderen niet willen, ga ik niet onnodig een sfeer van angst creëren. Vooral bovenbouwleerlingen van Marokkaanse en Tunesische komaf maakten zich grote zorgen over Parijs en Brussel. Nogal wat leerlingen hebben daar familie wonen en moesten huilen vanwege de angst om het lot van ooms en tantes en neven en nichten. De stress in die gezinnen namen ze mee naar school. Maar er was ook angst dat ze niet meer veilig met de metro konden reizen. Dat moslims erop aan zouden worden gekeken was niet echt een issue. Na Parijs hebben we er met het bestuur over gepraat hoe we er met de leerlingen over zouden gaan praten. De aanpak waar we toen voor kozen was: vragen laten stellen, de angst erkennen, maar het niet groter maken dan het is. Eerder kleinmaken en afbakenen. En ook vertellen dat geweld nooit een oplossing is voor een meningsverschil. Toen het in Brussel weer gebeurde, hadden we het draaiboek klaarliggen.'

Migranten Nederlands bijbrengen, voor een tientje per uur

Door bezuinigingen en veranderde wetten verplaatste het taalonderwijs aan immigranten zich de afgelopen jaren van het mbo grotendeels naar commerciële taalbureaus. De nodige NT2-docenten (Nederlands als tweede taal) kregen daardoor slechtere arbeidsvoorwaarden. Sommige NT2'ers werken voor niet veel meer dan tien euro netto per uur. 'Een hoog salaris is voor mij niet belangrijk,' zegt docent Marcel van Brakel, 'maar het moet wel in verhouding zijn. Dat is nu niet zo.'

In een lokaaltje midden in Putten kan met goed recht eigenlijk maar één taal gegeven worden... talloze lijsten met afbeeldingen van koeien sieren de bakstenen muren, verderop een foto van mensen met klompen aan. Ja, de vrouw en zeven mannen die hier deze middag taalonderwijs krijgen, zijn duidelijk in Nederland. En daar zijn ze blij mee. Docent Van Brakel (59) denkt met pijn terug aan de persoonlijke verhalen die sommige vluchtelingen hem vertelden: 'De overtocht met gammele bootjes op zee waarbij andere reizigers verdronken, vluchten door de woestijn... ze zijn hier heel erg blij met de veiligheid en ook met de vriendelijke mensen.'
Maar voor goed contact met die vriendelijke mensen is het beheersen van de Nederlandse taal essentieel. Immigranten moeten het taalonderwijs zelf betalen en kunnen daarvoor geld lenen van de overheid. Van Brakel heeft een kwarteeuw lesgegeven op een basisschool in Nijkerk en heeft daarna nog op meerdere scholen in Amersfoort gewerkt. In 2014 moest hij dat werk opgeven. Toen hij de vrouw en schoonzoon van een Iraakse vriend Benjamin de Nederlandse taal bijbracht, merkte hij daar veel plezier in te hebben.

MINDER DAN WW

Hij besloot een opleiding te volgen tot NT2-docent. Toen hij die in 2015 succesvol had afgerond, kwam hij in de wereld van commerciële taalbureaus terecht, een wereld die hij niet kende en ook niet had verwacht. Er zijn bureaus die goed betalen, maar dat geldt volgens Van Brakel niet voor allemaal. 'Ik had me niet verdiept in de arbeidsmarkt, wilde vooral lesgeven. Ik was vanuit het onderwijs gewend dat alles geregeld is, dat er loonschalen zijn en een goede pensioenafdracht. Maar nu bleek alles zo goedkoop mogelijk te moeten. Mijn inkomen viel nog lager uit dan de WW-uitkering die ik ontving en die was 70 procent van mijn laatstverdiende loon.'
Het is een vaker gehoord probleem: docenten die minder zijn gaan verdienen, soms nadat ze eerst op een mbo hetzelfde werk deden tegen betere voorwaarden, maar daar na bezuinigingen ontslagen zijn (zie kader). 'Een hoog salaris is voor mij niet belangrijk,' zegt Van Brakel, 'maar het moet wel in verhouding zijn. Dat is nu niet zo.'

VOORDRINGEN

Van Brakel vindt ondanks de magere beloning veel voldoening in zijn werk met de immigranten. Hamid bijvoorbeeld, ongeveer een jaar geleden uit Iran naar Nederland gekomen. Hij is voortdurend aanwezig, zinnen aanvullend in het Nederlands. De les gaat over vervoer en verkeer, over de trein en verkeersborden. 'Op welke weghelft moet je rijden in Nederland?' vraagt Van Brakel. Iemand oppert de linkerbaan te kiezen. Hamid: 'Dan moet je in Engeland gaan rijden.' Zijn

Tekst: Hein Bosman Foto: Ruben Schipper

Hassan (zittend, tweede van rechts) en Hamid (zittend, vierde van rechts) luisteren samen met hun medecursisten hoe Marcel van Brakel de Nederlandse verkeersregels uitlegt.

medeleerling Hassan vraagt voor de zekerheid of je op de snelweg links of rechts moet voordringen. 'Voordringen? Ik denk dat je inhalen bedoelt,' zegt Van Brakel. 'Dat moet via links. Voordringen kun je doen in de rij voor de kassa, maar doe dat maar niet.'
Van Brakel liep tijdens zijn opleiding tot NT2-docent stage in Harderwijk. Daar is hij daarna ook als docent gaan werken. Ingehuurd door Vluchtelingenwerk Oost-Nederland, maar betaald door een payrollbedrijf. 'Ik heb weleens gezegd: "Als ik de school schoonmaak, verdien ik nog meer dan als docent". En dat terwijl de opleiding die ik volgde hbo+ was.' Volgens Van Brakel was er veel verloop onder de docenten en waren de leerlingen daar niet gelukkig mee. 'Zij lenen er geld voor en raakten het spoor bijster als ze weer een andere docent kregen met weer een andere werkwijze.'

ARBEIDSVREUGDE

Inmiddels werkt Van Brakel ook deels voor het begin dit jaar opgerichte TIP-college (taal, integratie en participatie) dat cursussen geeft in Putten en Nijkerk. Er wordt lesgegeven aan een kleine dertig mensen, in groepen van maximaal tien personen. Zo wordt geprobeerd meer maatwerk te leveren. Van Brakel had een hand in de oprichting, samen met onder andere Jan van den Hazel. Laatstgenoemde neemt de 'regelkant' van de nieuwe cursusinstelling voor zijn rekening, terwijl Van Brakel er nu alleen voor werkt als docent. Ook hier op payroll-basis, wel tegen wat betere voorwaarden. Hij rekent voor wat docenten bij sommige bureaus overhouden: 'Docenten kunnen als zzp'er aan de slag of betaald worden via een payrollconstructie. Doe je dat laatste dan is een uurloon van rond € 30,- bruto niet ongebruikelijk, daar blijft zo'n € 16,- bruto van over voor de docent. Niet veel meer dan een tientje netto. Arbeidsongeschiktheid, ziekte en vakantiegeld zijn via payroll geregeld, in tegenstelling tot bij zzp'ers, maar de pensioenopbouw is mager.' Van den Hazel begrijpt dan ook dat er bij sommige NT2-docenten 'spanning zit op de arbeidsvreugde.'
Over vreugde gesproken, die was bij Hassan een tijdje terug ver te zoeken. 'Ik kocht een fiets voor € 20,-. Mooi goedkoop! Ik fietste door de winkelstraat. Mocht niet. Verboden. Boete: € 62,-. Was de fiets toch duur,' zegt hij nu lachend. Had hij de les over de Nederlandse verkeersborden nu maar eerder gehad. ■

Gezocht: stageplek voor **allochtone leerling**

De media staan bol van verhalen van allochtone mbo-studenten, die zeggen gediscrimineerd te worden bij het vinden van een stage. Herkennen scholen deze problematiek? En hoe help je als docent of begeleider zo'n jongen of meisje toch aan een stage?

Bij Roc van Twente worden studenten heel actief met een stagebedrijf gematcht.
(De foto heeft een illustratieve functie en heeft niets met het verhaal te maken, red.)

Tekst: Renée Lamboo-Kooij Foto: Wilbert van Woensel

Soms is het wel heel duidelijk, zoals in het geval van Leila, die een mbo-opleiding juridische dienstverlening volgde. Toen zij naar een uitzendbureau stapte om een stageplek te vinden, herkende de medewerker haar van haar eerdere bijbaan bij een plaatselijke Albert Heijn. Destijds droeg ze nog een hoofddoek. 'De medewerker vroeg of ik van plan was die weer te gaan dragen. Omdat ik dan volgens haar niet representatief was.' Met een nare smaak in haar mond verliet ze het kantoor. Pas buiten realiseerde ze zich: dit is discriminatie. De SBB, Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, bracht naar aanleiding van dit soort berichten in de media, onlangs een statement uit. De boodschap was duidelijk: wordt er werkelijk gediscrimineerd, dan pakken zij de titel 'leerbedrijf' af.

SOORTEN EN MATEN

Studenten met een niet-westerse achtergrond moeten inderdaad harder hun best doen om een stage te vinden, dan studenten met een Nederlandse afkomst, blijkt uit onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut. Al zet Willem van de Ven van Roc Mondriaan in Den Haag een kanttekening bij dit onderzoek: 'Dat zijn conclusies getrokken uit 120 gesprekjes met professionals en studenten. Dat vind ik toch niet representatief.' Op de 28 scholen die onder het Mondriaan vallen, zegt Van de Ven weinig te kampen te hebben met deze problematiek: 'We hebben 18.000 studenten, veel met een allochtone achtergrond, die we allemaal onder dak krijgen voor een stage. De laatste klacht die bij ons bekend is over discriminatie op afkomst bij het zoeken naar een stage, stamt uit 2013. Niet dat we het probleem niet serieus nemen, maar discriminatie komt voor in allerlei soorten en maten. Het gaat ook over een jongen die geen stage kan vinden in de uiterlijke verzorging, of een Turks bedrijf dat liever geen Nederlandse stagiairs wil omdat die de culturele achtergrond minder goed begrijpen. Of iemand die zich om wil scholen en door leerbedrijven als te oud wordt bestempeld.'

WEERBAAR MAKEN

Bij Roc Zadkine in Rotterdam, ervaren ze ongeveer hetzelfde. Woordvoerder Robbert Poort: 'Discriminatie komt inderdaad voor. Op ideologie, etniciteit, religie, sekse, leeftijd en nog veel meer vlakken. Natuurlijk zitten we daar bovenop. Soms is het een gevoel van een student, andere keren is er echt iets aan de hand. Maar wij denken ook dat onze taak als school, als stagebegeleider en docent vooral is, om de studenten weerbaar te maken. Voor nu en voor later. We willen voorkomen dat ze denken, "laat maar zitten", wanneer ze een keer onterecht de deur wordt gewezen. Soms moet je creatief zijn in het leven om te bereiken wat je wilt bereiken.' Daarom zette de school Zadkine Centers op. Plekken in de wijken voor leerlingen om werkervaring op te doen. Het is een oplossing voor opleidingen waarvoor weinig stageplekken zijn bij bedrijven of instellingen. Denk bijvoorbeeld aan de lagere niveaus zorgopleidingen of administratie. Een student kan bijvoorbeeld stage lopen in de zorg voor bewoners in de wijk of kan bewoners als vorm van stage helpen met administratief werk. Zo doen ze toch de werkervaring op die juist op het mbo zo belangrijk is.

ACTIEF MATCHEN

Bij het Roc Twente nemen ze hun leerlingen bij de hand in de zoektocht naar een stage, vertelt Els van Riel, directeur communicatie: 'Wij matchen onze leerlingen heel actief met een stagebedrijf. We kennen de student en proberen na te gaan waar hij of zij goed past. Ondanks dat we minder allochtone studenten hebben dan bijvoorbeeld in de Randstad, kunnen religie, afkomst en gebruiken ook bij ons een rol spelen. Zo is wel eens voorgekomen dat een meisje stage wilde lopen bij een instelling in de gezondheidszorg, waar het gebruikelijk was vanwege de hygiëne korte mouwen te dragen, iets wat indruisde tegen haar overtuigingen. Dan gaan we met een leerling om de tafel en zoeken we naar een oplossing. Toch een ander bedrijf? Of hierin meegaan? Wat voelt goed en waar ligt het compromis? Door met een actief stagebureau te werken, voorkom je dat een leerling het gevoel krijgt dat ze gediscrimineerd wordt. En aan de kant van het bedrijf wordt niet zo snel geoordeeld, omdat er contact is met een begeleider van school die het hele verhaal kent.' Al moet zelfstandigheid altijd aangemoedigd worden, aldus van Riel: 'Als leerlingen het zelf regelen is dat natuurlijk geweldig, ook met het oog op de toekomst wanneer we ze niet meer bij kunnen staan. Maar je bent er als docent ook om sommige leerlingen een extra handje of duwtje te geven. Dat kan net zijn wat ze nodig hebben, zodat ze het daarna zelf af kunnen.' Met Leila, de student die te horen kreeg dat haar hoofddoek niet representatief was, is het trouwens helemaal goed gekomen. Ze heeft een stage gevonden, en wat voor een. Ze loopt stage in de Tweede Kamer in Den Haag. Haar advies aan leerlingen die meemaken wat zij meemaakte: 'Ik ben altijd positief gebleven, dat hielp.' ■

Nomineer nu jouw favoriete leraar voor de Verkiezing Leraar van het Jaar 2016

Aanmelden kan tot en met 9 mei

Voor aanmelden en meer informatie, kijk op:

www.deleraarvanhetjaar.nl

onderwijs coöperatie
van, voor en *door* de leraar

CNV ONDERWIJS · AOb · Federatie van Onderwijsvakorganisaties · Vakinhoudelijke Verenigingen Voortgezet Onderwijs PLATFORM VVVO · BON Beter Onderwijs Nederland

Helmy van Dooren

ZELFGEKOZEN STUDIEDAG

Het liefst besteed ik studiemomenten aan een zelfgekozen onderwerp, op een zelfgekozen en door de directie goedgekeurde studiedag. Zo'n dag begint doorgaans vroeg en eindigt laat. Wonend in het zuiden, zit ik namelijk ver van de centraal gelegen cursusplaatsen vandaan. Dus stap ik al vroeg op de trein. Gelukkig zie ik elke treinreis als een uitje. Onder het genot van een kopje thee, lees ik dan 's morgens al eens een keer de krant uit. Op de cursuslocatie zelf geniet ik tussen de middag van een niet door mij zelf gesmeerd broodje. Als onderwijsmens ben ik weinig luxe gewend, dus alles wat anders smaakt dan een boterham met kaas is al bijzonder.

Het heerlijke aan dergelijke dagen is dat je collega's van andere scholen treft. Daarnaast zuig ik de aangeboden theorie gretig op. Zo'n dag brengt me altijd verder. Ik krijg er nieuwe ideeën van. Het gevolg van met onbekenden sparren en nieuwe kennis opdoen is dat je ontdekt dat je eigen school op sommige zaken voorop loopt. Of op andere gebieden – al of niet hopeloos – achterblijft.

HET VOLGEN VAN SCHOLING WORDT OP SOMMIGE SCHOLEN ERG MOEILIJK GEMAAKT

Wat mij steeds meer opvalt is dat het volgen van extra studie op sommige scholen zo moeilijk gemaakt wordt. Er zijn collega's die bijvoorbeeld alle cursusdagen in hun vrije tijd moeten volgen. Zo volgen ze een training op een niet-werkdag of ruilen hun dag met een collega. Dat is minder erg bij een bijscholing van enkele dagen, maar als het onderhand om tien dagen gaat, dus twee volle werkweken, vind ik dat niet kunnen. Er zijn zelfs leerkrachten die voor huiswerkopdrachten die op school moeten plaatsvinden ook nog eens op hun vrije dag terugkomen. Hoe past dit toch allemaal in de nieuwe, 40-urige werkweek, zoals ons die in de cao voorgespiegeld wordt.

Ik hoor dat er scholen zijn waar fulltimers niet eens een meerdaagse training mogen volgen, omdat ze die dagen niet kunnen compenseren met lesdagen. Voor sommige schooldirecties komt het kennelijk wel goed uit dat het grootste deel van de werknemers in deeltijd werkt. Parttimers die bovendien toch zo gemotiveerd blijken te zijn om zich in hun vrije tijd bij te scholen.
Natuurlijk investeer je als leerkracht ook zelf in je professionalisering door bijvoorbeeld in je vrije tijd te studeren. Maar als je zowel studiedagen als huiswerk maken naast je gewone werk moet doen, dan wordt studeren wel erg onaantrekkelijk gemaakt. En daar is niemand bij gebaat: leerkrachten niet, scholen niet en uiteindelijk onze leerlingen ook niet.

Foto: Henriëtte Guest

Helmy van Dooren
is 48 jaar en leerkracht van groep 4/5 en leescoördinator op basisschool De Korenaar in Helmond

Chantal Kemner in groep 8: 'Ik was wel een beetje een nerd ja.'

Professoren op Utrechtse basisscholen:

'Heeft u uw school afgemaakt?'

Meet the professor: zo'n 140 in toga gestoken professoren fietsten vorige week langs de Dom in Utrecht, op weg naar basisscholen in de stad om leerlingen in te wijden in de geheimen van de wetenschap. Professor in de psychologie Chantal Kemner kreeg op basisschool De Koekoek de vraag: 'Heeft u uw school afgemaakt?'

'Wat is dat, een professor, waar denk je dan aan? Waar kun je allemaal professor in zijn?' Met zulke vragen maakt leraar René Fikkert zijn groep 8 nieuwsgierig in de aanloop naar het bezoek van Chantal Kemner. Elke maand kregen ze een gouden envelop van de Universiteit Utrecht met daarin een aanwijzing wie de professor zou kunnen zijn en wat lesideeën. Een paar aanwijzingen: *brein, ontwikkeling, visuele informatie, Uithof. En: de ultieme droom van de prof is om kinderen te helpen zich zo goed mogelijk te ontwikkelen.* Fikkert: 'Ik heb met de leerlingen een discussie gevoerd waarom er meer mannen dan vrouwen professor zijn. Ze kwamen tot de conclusie dat er nog een hoop te doen valt aan de gelijkschakeling tussen mannen en vrouwen.'

WILDE HAAR

De toga blijkt een aandachtstrekker. 'Wat betekenen die gekleurde strepen op de mouw?' 'Heeft elke universiteit andere toga's?' Kemner legt uit: 'Elke streep staat voor een faculteit, zeg maar de soort mensen die er werken. Deze streep is van sociale wetenschappen, waar ik zit. En ja, elke universiteit heeft een eigen toga. Ik heb ook een tijdje in Maastricht gewerkt. Daar hebben ze rode toga's. Dat vond ik niet zo leuk, want dan hoorde ik wel eens de vraag: "Wie is toch die Sinterklaas die daar staat?"' De

Tekst: Ciska de Graaff Foto's: Sijmen Hendriks en Universiteit Utrecht

De professoren op weg naar hun publiek.

kinderen van Kemner hebben bij meester René in de klas gezeten. Als hij even weg is, vertelt ze: 'Zij vonden meester René altijd een beetje op een professor lijken, met dat wilde haar en die bril.' De leerlingen gniffelen. En noemen die man die zijn tong uitsteekt als voorbeeld van een typische professor. 'Einstein ja,' beaamt Kemner.

GEK WORDEN

Van te voren hebben de leerlingen vragen opgestuurd aan de professor. 'Heb je je school afgemaakt?' leest Kemner voor. 'Ja, eerst de basisschool, toen het vwo en daarna de universiteit. En toen heb ik nog onderzoek gedaan en een boekje geschreven. Promoveren heet dat.' 'Was je vroeger heel goed op school?' is een andere vraag. 'Nou, niet heel goed, maar ik was wel een beetje een nerd. Ik las altijd het tijdschrift *Kijk*. Daar stond een keer in dat sommige mensen die pinda's eten gek kunnen worden. Toen dacht ik: daar wil ik meer van weten, ik ga psychologie studeren.' Een meisje steekt haar vinger op. De professor knikt haar toe. Het meisje kijkt achterom, om te checken of het wel voor haar is. Meester René lacht: 'Zij doet dat altijd. Zou dat iets geks zijn in de hersenen?'

KOPPEN

Kemner pakt een model van de menselijke hersenen uit haar tas. Ze wijst aan waar de kleine hersenen zitten, de hersenstam, de hersenschors en waar functies als slapen, eten, lichaam op temperatuur houden, bewegen, praten en concentreren geregeld worden. Een jongen: 'Ze zeggen dat vrouwen kunnen multitasken, maar ik geloof daar niks van.' Een ander: 'Is het waar dat je als je kopt met voetbal je hersencellen dood gaan?' Kemner: 'Het kan wel ja, als je het vaak en heel hard doet.' Een meisje vraagt hoe het kan dat de ene wel tegengestelde bewegingen met de handen kan maken en de ander niet. Dan verliest de hele klas zich in die bewegingen.

AAP

De professor laat de kinderen een oefening doen om hun concentratievermogen te testen. 'Tel in dit filmpje hoe vaak de spelers in de witte shirtjes de bal overgooien.' De meeste kinderen komen tot 14 of 15 keer. 'Heel goed. Maar hebben jullie ook de aap gezien die door het beeld liep?' Drie leerlingen hebben geen aap gezien. 'Dan hebben jullie je het beste geconcentreerd van allemaal!' prijst Kemner hen. Een jongen heeft alleen nog maar oog voor het hersenmodel: een kleine professor in de dop. Een ander vraagt: 'Ken je Deborah?' Kemner verbaasd: 'Nee, wie is dat?' 'Die werkt ook op de Uithof.' 'Maar de Uithof is heel groot hoor.' Een meisje wil weten of je aan hersenen kunt zien of mensen liegen. 'Er bestaat wel een leugendetector, maar die is niet zo betrouwbaar. Het is moeilijk te zien of mensen liegen.' Een jongen weet: 'Mensen die liegen kijken vaak naar links.' Kemner verrast: 'Oh interessant, dat wist ik nog niet!' ■

Oproep aan scholen

Wat is de invloed van hersenontwikkeling op het gedrag van een kind? En welke rol spelen factoren als opvoeding, leeftijdsgenoten of televisiekijken? Dit soort vragen staat centraal bij YOUth, het meerjarige onderzoek van de Universiteit Utrecht naar de ontwikkeling van kinderen in de regio Utrecht. Wil jij als school je leerlingen vanaf 8, 9 of 10 jaar ook laten volgen? Kijk dan eens op www.youthonderzoek.nl of mail naar Suzanne 't Hart, S.M.tHart@uu.nl.

Waarom is mijn **netto salaris lager vanaf april?**

Vraag antwoord

Meester Frits leest in de krant dat de netto salarissen vanaf april lager zullen worden. Hij wil graag weten hoeveel lager dat salaris zal uitvallen en hoe dat komt. Hij ging er juist van uit dat hij begin dit jaar een aanzienlijke salarisverhoging zou krijgen. Hij begrijpt niet zo goed hoe het allemaal zit en vraagt het aan zijn directeur. Die verwijst hem naar het administratiekantoor voor meer uitleg. Een medewerker van dat kantoor legt het hem uit.
Begin dit jaar is de loonheffing gewijzigd. Iedereen is daardoor minder belasting gaan betalen. Daarnaast zijn ook de pensioenpremies omlaag gegaan. Door deze maatregelen zijn de netto salarissen in januari 2016 gestegen. Meester Frits is er toen ongeveer € 55,- netto per maand op vooruit gegaan. Maar vanaf april veranderen zowel de loonheffing als de pensioenpremies en daardoor gaat het netto salaris van Frits er weer iets op achteruit.

Het kabinet heeft heel wat moeite gehad om de belastingplannen voor 2016 door de Eerste en de Tweede Kamer te loodsen. Uiteindelijk is dat wel gelukt, maar op het laatste moment zijn er nog een paar wijzigingen afgesproken. Door die wijzigingen werd de loonheffing iets hoger dan aanvankelijk de bedoeling was. Op het moment waarop die laatste wijzigingen werden afgesproken waren de systemen van de belastingdienst al ingesteld op het oorspronkelijke plan en waren de nieuwe loonheffingstabellen al gepubliceerd. Dat kon in de laatste weken van december niet meer worden gecorrigeerd. Daarom is afgesproken om de iets hogere loonheffing vanaf april te gaan toepassen. De verhoging zal ongeveer 0,2 procent zijn over het jaarsalaris voor zover dat hoger is dan ongeveer € 20.000,-. Omdat deze verhoging met terugwerkende kracht over de maanden januari tot en met maart moet worden toegepast, zal de daadwerkelijke verhoging 0,26 procent zijn vanaf april.

DOOR DE WIJZIGINGEN IN DE BELASTINGPLANNEN WERD DE LOONHEFFING IETS HOGER DAN AANVANKELIJK DE BEDOELING WAS

Ook de pensioenpremies zijn per 1 januari 2016 omlaag gegaan. In januari is de werknemerspremie met ruim 1 procent gedaald. De premie kon omlaag omdat in het loonruimteakkoord was afgesproken de pensioenen voortaan de prijzen te laten volgen en niet meer de lonen. Door de slechte financiële positie van ABP, vooral veroorzaakt door de steeds lagere rente, is het echter noodzakelijk vanaf 1 april een opslag op de premie te heffen. ABP heeft een heel groot kapitaal van op dit moment ongeveer € 350 miljard. Daarvan moeten alle huidige en toekomstige pensioenen worden betaald. Die pensioenen moeten nog vele jaren, tot wel tachtig jaar na nu, worden

uitgekeerd. Het bedrag dat daarvoor nu in kas moet zijn moet ABP uitrekenen met een voorgeschreven rekenrente, die aan de marktrente is gekoppeld. Door de extreem lage rente moet ABP vele tientallen miljarden meer in kas hebben ter dekking van de toekomstige uitkeringen. De sterke groei van het vermogen, door goede rendementen, kan dit onvoldoende compenseren. Hierdoor heeft ABP op dit moment te weinig geld om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. De dekkingsgraad, die de verhouding aangeeft tussen de bezittingen en de verplichtingen van ABP, is dan lager dan 100. Dat betekent dat lopende pensioenen niet worden geïndexeerd en mogelijk zelfs worden verlaagd. Door de premie te verhogen kan de dekkingsgraad een (heel) klein beetje ondersteund worden. Vanaf 1 april stijgt de premie met 1 procentpunt. Daarvan wordt 0,3 procentpunt betaald door de werknemers en 0,7 procentpunt door de werkgevers.

En hoe zit het dan met de loonsverhoging van 3 procent per 1 januari 2016? Die was in het loonruimteakkoord afgesproken. Vóór die wordt uitbetaald zal echter eerst een nieuwe cao moeten worden afgesproken waar deze loonsverhoging deel van uit maakt. Vooral de wijzigingen door de Wet Werk en Zekerheid maken het overleg over een nieuwe cao moeilijk.

Het gevolg van al deze ontwikkelingen is dat de netto salarissen vanaf april enkele euro's lager zullen uitvallen. Voor een leraar LA met een maximum salaris en recht op een schaal-uitloop en uitlooptoeslag zal de netto verlaging ongeveer € 10,- per maand zijn. Wordt uiteindelijk de salarisverhoging van 3 procent uitbetaald, dan kan meester Frits een netto salarisverhoging van ongeveer € 60,- tegemoet zien.

Werk & Recht

Blijf op de hoogte van het laatste nieuws over **Werk en Recht**

BRANDBRIEF OVER PENSIOENEN

De Stichting van de Arbeid, het landelijk overlegorgaan van werkgevers- en werknemersorganisaties, heeft een klemmend beroep gedaan op het kabinet om met grote urgentie maatregelen te nemen die het vertrouwen in het pensioenstelsel herstellen. De Stichting wil zo spoedig mogelijk met het kabinet in overleg treden om snel tot een oplossing te komen voor de negatieve gevolgen van de extreem lage rente. CNV-voorzitter Maurice Limmen: 'Al jaren op rij staat de koopkracht van ouderen onder druk. Nu dreigt ook nog eens dat de pensioenen gekort gaan worden. Het wordt al te gortig'. Zie ook www.pensioeninhetonderwijs.nl.

NETTO INKOMEN VANAF APRIL IETS OMLAAG

Afgelopen december zijn er aan het pakket van €5 miljard lastenverlichting nog maatregelen toegevoegd om voldoende politieke steun in de Eerste Kamer te verkrijgen. De uitbreiding werd gefinancierd via een verhoging (ten opzichte van de oorspronkelijke plannen) van het tarief in de tweede en derde schijf, met 0,2 procentpunt in 2016 en 0,3 procentpunt in 2017. De verhoging voor 2016 kon niet eerder dan vanaf april worden geëffectueerd. Hierdoor daalt deze maand het netto inkomen een beetje voor wie een inkomen heeft dat boven de eerste schijf uitkomt. Bij inkomsten uit meer bronnen, bijvoorbeeld gepensioneerden met AOW en ABP-pensioen of werknemers met twee banen, is het (volledige) effect vaak pas merkbaar bij de aangifte over 2016. Voor de werknemers in het onderwijs gaat het netto inkomen vanaf april bovendien omlaag door de opslag van 0,3 procentpunt op het werknemersdeel van de pensioenpremie.

MEDILEX
ONDERWIJS | Onafhankelijke kennis voor professionals

Jongens, bij de les!

Niet stil kunnen zitten, een drang naar competitie, haantjesgedrag, eerst doen en daarna nadenken: hoe gaat u als docent om met dit typische jongensgedrag? Welke rol spelen groepsprocessen bij de motivatie van jongens? En hoe sluit u in uw lessen aan bij de leervoorkeuren van jongens?

Weet jongens uit te dagen en te motiveren!

Over (leer)behoeften van jongens in het voortgezet onderwijs

Locatie:
NH hotel, Amersfoort

Datum:
Donderdag 9 juni 2016

Inschrijven:
www.medilexonderwijs.nl/jongensvo

Medilex Onderwijs - Congressen en cursussen voor het onderwijs **T.** (030) - 700 12 20 **E.** info@medilexonderwijs.nl

Leergang Professioneel Meesterschap

Voor jonge, ambitieuze starters in het onderwijs

Leraar zijn is een breed en boeiend vak. Daar komt veel bij kijken. Het is meer dan les geven alleen. Denk aan orde houden, werken in een team en kritisch omgaan met nieuwe onderwijsmodellen. Hoe ga je met al deze rollen om, zonder dat je jezelf hierin verliest?

De Leergang Professioneel Meesterschap geeft je meer bagage om jouw positie als leraar te versterken en je kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. In tien bijeenkomsten komen verschillende thema's aan bod. De leergang start in oktober 2016 en duurt ruim een half jaar. Bij succesvol afronden, ontvang je een officieel certificaat tijdens de gezellige afsluitingsborrel. Bij het certificaat ontvang je een code waarmee je de Leergang Professioneel Meesterschap kunt opgeven bij het Lerarenregister. De Leergang Professioneel Meesterschap is een gevalideerde scholingsactiviteit.

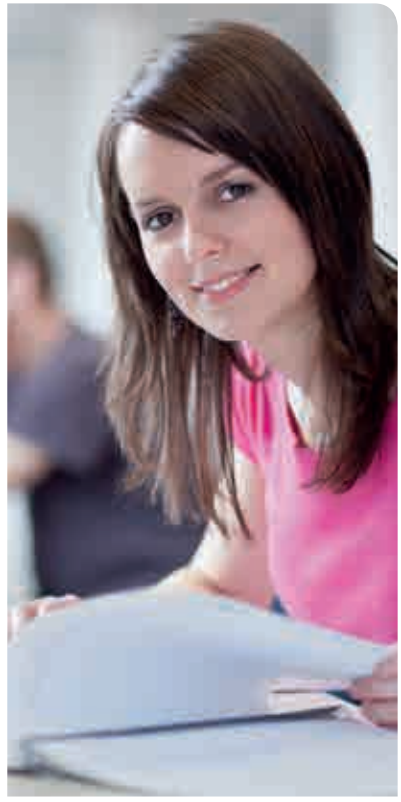

Ben jij die jonge, ambitieuze leraar, en wil je jezelf verder ontwikkelen? Dan willen wij je hier graag bij helpen! Ga naar www.starteninhetonderwijs.nl en meld je aan voor de informatiemiddag op 25 mei!

CNV ONDERWIJS

Ruud Staverman

KEUZEDELEN

Naast je mbo-studie een andere discipline van een vak leren; dat is de filosofie achter de invoering van de keuzedelen. Het is een nieuw onderwijsconcept dat wordt ingevoerd op 1 augustus. Studenten kunnen dan speciale kennis en vaardigheden binnen hun reguliere studie opdoen. Ik kan me hier wel wat bij voorstellen. Zo lijkt het me nuttig dat studenten Bouwkunde in Groningen het keuzedeel 'Aardbeving bestendig bouwen' omarmen en een student Pedagogisch Werk, die een eigen kinderdagverblijf wil opzetten, kiest voor 'Ondernemerschap'.
Op zich een simpel verhaal, hoewel je je kunt afvragen of de mbo-mandarijnen in hun enthousiasme niet een ietsiepietsie zijn doorgeschoten. Wat moet een zinnig mens met keuzedelen als 'Herpeten', 'Automatisch Melken', 'Laboratoriumvissen', 'Black en Mixed hair basis', 'Stijlleer-horloges vanaf 1750'of 'Plafondovergang met niveauverschillen'? Inmiddels zijn er 400 vastgesteld en er komen er nog honderden aan.
Toch zit me iets niet lekker bij deze onderwijsvernieuwing. De keuzedelen gaan op de mbo's straks tussen de 15 en 25 procent van het schoolprogramma uitmaken. Wat

CYNISCH BEKEKEN IS HET VERHAAL VAN DE KEUZEDELEN EEN GOUDEN KANS OM TOT PERSONEELSVERMINDERING TE KOMEN

voor consequenties heeft dat voor de werkgelegenheid op de roc's? Worden de keuzedelen straks door docenten gegeven of krijgen we te maken met een tsunami aan ingehuurde bureautjes en zzp'ers?
Die laatste optie is voor de school als werkgever natuurlijk het meest gunstig. Sommige keuzedelen duren een half jaar en je huurt een bureau daarvoor in. Na zes maanden ruil je dat in voor een ander, zonder je daarbij zorgen te hoeven maken over aanstellingen, doorbetalingen en gedoe over contracten. Cynisch bekeken is het verhaal van de keuzedelen dus een gouden kans om tot personeelsvermindering te komen. Overdreven? Misschien, maar ik word argwanend als ik in de opleiding Verkoopspecialist niveau 3 - met excuus voor de mbo-mandarijnentaal – het kerntaakoverstijgend examen 'Leidinggeven' opeens mis. Wel komt die module als keuzedeel terug.
Als ik de lijst van keuzedelen verder bestudeer, zie ik daar modules staan die heel goed in het reguliere programma van alle opleidingen zouden passen. Neem 'Ondernemend gedrag voor niveau 1 en 2' en 'Ondernemend gedrag voor niveau 3 en 4'. Gezien alle ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, waar werknemers zich steeds meer opstellen als bedrijvige en initiatiefrijke types, lijken me juist deze programma's een must voor alle mbo'ers in heel Nederland. Maar nee, deze keuzedelen moeten worden ingekocht.
Het is niet te hopen dat deze onderwijsvernieuwing ertoe leidt dat de werkgelegenheid in het mbo gaat afnemen, met misschien wel 15 tot 25 procent. Dat kan toch nooit de bedoeling zijn?
Of juist wel?

Foto: Henriëtte Guest

Ruud Staverman
(58) is docent Nederlands en Communicatie en coördinator leerlingzaken op Roc TOP in Almere.

Leerlingen griezelen en worden voedselbewust door eetproject

Een insectenkoekje als **duurzaam hapje**

De kickoff van het project *Plan:Eet! Eat out of the box* van het Lorentz Casimir Lyceum in Eindhoven was onvergetelijk voor de tweehonderd derdeklassers van havo en vwo. Insecteneter Klaas Koster leerde de scholieren waarom insecten eten duurzaam is. Daarna proefden ze chocoladekoekjes met meelwormen erop. 'Je denkt daardoor na over de toekomst'. Na de *kick off* gingen de leerlingen aan de slag met de ontwikkeling van een duurzame maaltijdbox.

Leerlingen moesten een drempel over om de koekjes met meelwormen te proeven.

Tekst: Andrea van Dael Foto: Ton van den Meulenhof

Het is vrijdagochtend als havo 3-leerlingen post its plaatsen op een zogenoemd scrumboard. In een oogopslag zien ze wie straks welk projectonderdeel verzorgt en wie controleert. Het Lorentz Casimir Lyceum, school voor havo, atheneum en gymnasium in Eindhoven, werkt sinds 3,5 jaar met *Quest*-onderwijs in de onderbouw. Per jaar zijn er drie *Quest*-projecten van vier weken, en wel in de domeinen *Contact* (communicatie, onderzoek, media-wijsheid), *Nieuw* (innovatie en creativiteit; gericht op de Brainport in Eindhoven) en *Groen* (milieu, duurzaamheid, footprint). Project *Plan:Eet! Eat out of the box* dat sinds maart loopt, valt onder dit laatste domein. Conrector Harrie Prinsen: 'We laten onze leerlingen in groepjes scrummen, zoals ook bij bedrijven als Bol.com en ING gebeurt.' De scholieren werken vanuit een zelfsturend team. Hun project-beschrijving is stap één, onderzoek naar wat een duurzame maaltijd is stap 2. Het betreft een maaltijd waarbij de elementen *people, planet* en *profit* in samenhang zijn meegewogen, zo meldt hun instructie. Het gebruik van de aarde nu, de ecologische afdruk (footprint) die iedere burger op de aarde plaatst, mag de mensen, het milieu of de economie in de toekomst niet in gevaar brengen. Dat geldt ook voor wat er gegeten wordt. Uiteindelijk maken de leerlingen een ecologisch verantwoord recept en koken dit bij een van de leerlingen thuis. Bo Heesakkers (14) uit havo 3 neemt de leiding in haar groepje: 'Het lijkt me goed als onze duurzame maaltijd ook gezond is.'

INSECTENKOEKJES

De leerlingen praten nog lachend na over de insectenlezing met de proeverij van insectenkoekjes enkele weken terug. Deze prikkelde in ieder geval wel hun nieuwgierigheid. Bo vond het eerst griezelig, maar toen ze eenmaal een koekje met meelwormen had geproefd, nam ze er meer. 'Je bent dan de drempel over.' Koren op de molen van deskundige en insecteneter Klaas Koster (Duurzaam Insecten Eten) die als kickoff van het project een lezing verzorgde. Hij zei onder meer dat mensen een 'andere mindset' moeten krijgen over insecten consumeren, omdat insecten eten de toekomst heeft. De negen miljard aardebewoners die er straks zijn, kunnen niet allemaal vlees eten. Bovendien zijn insecten volgens Koster gewoon gezond: vol ijzer en eiwitten. Bo: 'We leerden dat er niet voldoende landbouwgrond is voor veevoedsel voor vlees voor zoveel aardebewoners. Insecten kweken kost veel minder ruimte. Ook is er minder CO_2-uitstoot dan bij de productie van vlees.'
Luuk van Driel (15), ook uit havo 3, ervoer lol met zijn vrienden tijdens het insectenkoekjes proeven. 'Mijn vrienden probeerden de meelwormen van de chocoladekoekjes af te krabben. Ik nam een hap en proefde de meelworm niet eens. Wie weet ga ik ooit nog een insectenburger van de Jumbo proeven.' In een maaltijdbox stoppen de leerlingen uiteindelijk hun recept met een duurzame hoeveelheid ingrediënten en een flyer. Ze gaan ook een businessplan schrijven en een fictieve afzetgroep kiezen voor hun maaltijdboxen.

VEGABURGER

Aardrijkskundedocent Albert Weijers, die samen met de teken- en wiskundedocenten het eetproject ontwikkelde, verheugt zich op de uitkomsten. 'Elk van de vijftig groepjes leerlingen uit havo 3 en vwo 3 kiest zijn eigen invalshoek voor de box: van superfood en macrobiotisch, tot voedsel van de lokale boer en diervriendelijk. Eén groepje gaat een duurzame fastfood box voor kinderen maken. Misschien wel met een vegaburger.'
Het verslag van elk onderdeel van het project, met tekst, filmpjes en foto's, vormt een goede voorbereiding voor het profielwerkstuk in de bovenbouw. Weijers hoopt dat de leerlingen na deze *Quest* bewuster nadenken over wat ze eten. 'Wie weet is het dan minder vanzelfsprekend om in de pauze frikandellen te kiezen. We hebben diverse links voor de leerlingen op een rij gezet. Ook naar het Voedingscentrum die de nieuwe schijf van vijf heeft gepresenteerd.' Bo heeft zich op het scrumboard aangemeld als researcher. Ze gaat de opgegeven links bekijken, onder meer naar Pinterest.com, waar haar tekendocent veel beeldmateriaal heeft ondergebracht.

MEELWORMEN

Koster was blij verrast dat meer dan driekwart van de leerlingen de koekjes met meelwormen verorberden. Hij verwacht dan ook goede maaltijdboxen. 'Ik heb de leerlingen geprikkeld om "out of the box" te denken bij de ontwikkeling van de maaltijdendoos. Net als ze verder moesten kijken dan hun weerstand tegen insecten eten.' Hij denkt dat de leerlingen over een drempel zijn gegaan. 'Insecten eten is sowieso al gewoner. Bijvoorbeeld ook omdat bij Jumbo voedsel met insecten in de schappen ligt. Leuk dat er misschien groepjes zijn die meelwormenhapjes in hun maaltijdboxen stoppen.' Bo stellig: 'Wij niet, hoor. Maar ik ga me wel verdiepen in de nieuwe schijf van vijf.'
Luuk vindt het goed om met duurzaamheid bezig te zijn: 'Twee *Quest*-projecten eerder ging het over glasrecycling. Ook recycling is noodzakelijk vanwege de bevolkingsgroei.' Conrector Prinsen: 'Men verwacht van de huidige leerling dat hij over duurzaamheid nadenkt. Het is vanzelfsprekend dat we leerlingen ook bevragen over eerlijke en groene productie en consumptie.' ■

Mbo: de startmotor van de economie

Beroepstrots, toekomstige ontwikkelingen die invloed zullen hebben op het onderwijs en een wijnproeverij; de jaarlijkse mbo-dag van CNV Onderwijs had een divers programma. Er was vooral aandacht voor het belang van het mbo in de maatschappij. 'Het mbo is de potgrond voor Nederland. Daar gebeurt het', zo klonk het tijdens de bijeenkomst.

Mbo-leden van CNV Onderwijs krijgen een rondleiding bij de opleiding Landbouwtechniek van Roc Aventus.

'Wij werken weliswaar in een zeer turbulente onderwijssector, maar wij leiden de beroepsoefenaars op voor de toekomst', zo sprak Gerard Schuttenbelt, voorzitter van de Sectorgroep MBO op de jaardag. Ongeveer vijftig mensen waren vorige week vrijdag afgekomen op de bijeenkomst. 'Wanneer het MKB de motor is van onze economie, dan zijn wij toch minimaal de startmotor', vindt Schuttenbelt. De bijeenkomst werd georganiseerd in Roc Aventus te Apeldoorn. 'Een roc dat bekend staat om zijn techniek', aldus de sectorgroepsvoorzitter. 'Leerlingen leggen enorme afstanden af om hier te komen, dat zegt al genoeg.'

BEROEPSTROTS

Na de opening door Schuttenbelt en een korte update van beleidsadviseur Anja Bartholomeus over de stand van zaken rond de cao's voor het mbo en SBB (stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, voorheen Kenniscentra), was het tijd om te praten over beroepstrots. Tijdens een interactieve presentatie werden de resultaten van het project *Trots op ons mbo* gepresenteerd door Myriam Lieskamp, beleidsadviseur bij CNV Onderwijs. Lieskamp vertelde de toehoorders in het grote auditorium van het roc over het verloop van het project. Over de tocht met de *All you need is beroepstrots*-caravan door het land, het interviewen van de docenten en de emoties

die dat vaak teweeg bracht. 'Een jonge docent met stoere oorbellen, zie je toch de tranen in z'n ogen hebben als hij vertelt hoe trots hij is op wat z'n leerlingen bereiken', blikt Lieskamp terug.
Trots zijn is soms ook moeilijk, zo vertelt een vrouw in het publiek. 'Op een dag zeiden alle studenten "gefeliciteerd" tegen me. Ze hadden ook taart meegenomen. Het bleek dat ze me hadden genomineerd voor leraar van de maand. Heel leuk natuurlijk, maar ik schaamde me ook tegenover collega's, niet iedereen krijgt altijd een compliment.'
Veel docenten halen hun gevoel van trots uit de relatie met studenten. Een man die na lange tijd afwezigheid door ziekte weer terugkeerde op de werkvloer zegt: 'Ouders kwamen naar me toe en zeiden: "Mijn zoon was zo blij dat je terug was". Dat doet je als docent goed.'
Na de presentatie over het beroepstrotsonderzoek ging de groep uiteen om verschillende workshops te volgen over onder andere de aanpak van vroegtijdig schoolverlaten, een wijnproeverij en een rondleiding over de afdeling Landbouwtechniek van het roc.

TOEKOMST

Bezoekers konden ook deelnemen aan de masterclass *Leren in de toekomst en de kunst van het lesgeven*, verzorgd door Lieskamp en Marc van der Meer (als wetenschappelijk adviseur verbonden aan de MBO Raad). Daarin kwamen de uitdagingen aan bod waar Nederland, en dus ook het mbo, mee te maken krijgt in de toekomst. Robotisering, globalisering, de komst van enorme aantallen vluchtelingen; het heeft allemaal impact op het onderwijs van de toekomst. Maar het is niet alleen iets wat het onderwijs overkómt, maar waar de sector zelf ook in sommige gevallen een actievere rol in zou kunnen spelen. Zo vertelt een jonge mbo-docent dat in Nijmegen wordt gezocht naar mogelijkheden van samenwerking met de aangrenzende Duitse regio's. 'Dan is het onbegrijpelijk dat het vak Duits niet verplicht is. De koppeling met wat er daadwerkelijk gebeurt, ontbreekt soms.'
Blijvende professionalisering is met het zicht op de toekomst ook erg belangrijk, zo zegt ook Schuttenbelt. 'Juist in het mbo, waar innovaties in de beroepen waarvoor we opleiden zo snel gaan, is het belangrijk om bij te scholen en daarmee geloofwaardig te blijven voor de deelnemers.' ■

Advertentie

Herkenbaar?

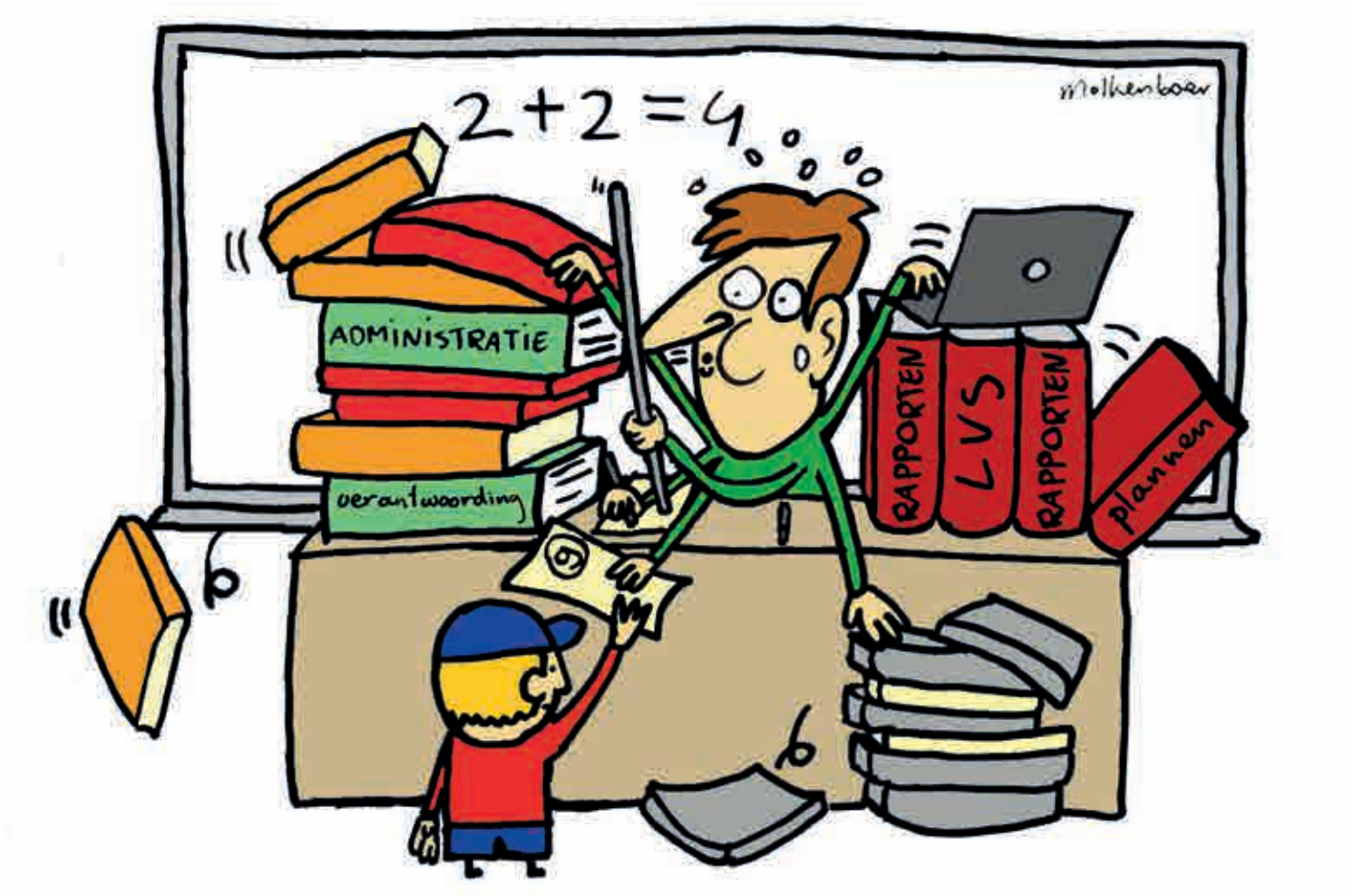

Ga dan nu naar het Meldpunt Regeldruk PO

delerarenagenda.nl/meldpunt

en meld je klachten! Dit kan tot 31 mei.

Goede voorbeelden correctie centrale examens gezocht

Najaar 2015 heeft CNV Onderwijs een intentieverklaring ondertekend om tot een verbetering van de uitvoering van de correctie van de centrale examens te komen. We zijn op zoek naar scholen waar het correctieproces zo is ingericht dat correctoren het examenwerk adequaat na kunnen kijken. Hoe wordt gezorgd voor voldoende tijd? Krijgen correctoren ook andere ondersteuning? In welke vorm? Heeft u een goed voorbeeld op uw school dat u wilt delen, mail uw reactie dan naar k.keybets@cnv.nl.

Lespakket over bespreekbaar maken laaggeletterdheid

Er zijn nog steeds te veel leerlingen in het vmbo die laaggeletterd de schoolbanken verlaten, aldus de Stichting Lezen en Schrijven. Daarom ontwikkelde het een speciaal lespakket: *Verlegen om Woorden*, gemaakt voor en door docenten in het vmbo om dit onderwerp bespreekbaar te maken. Het pakket moet het zo makkelijk mogelijk maken om een ouderavond of les in te richten rond het thema laaggeletterdheid. Door ouders ervan bewust te maken dat taal belangrijk is om in de maatschappij mee te komen, hoopt de stichting dat zij hun kinderen meer gaan helpen bij het lezen en schrijven. Het lespakket bevat onder andere een docentenhandleiding, lesbrief en dvd met beelden uit de documentaire, en is gratis te bestellen via www.taalvoorhetleven.nl/verlegenomwoorden.

PLEIDOOI VOOR MEERTALIGHEID OP DAG VAN DE DUITSE TAAL

Ruim 200 Nederlandse scholen en universiteiten gaan op 21 april, de *Dag van de Duitse taal*, de taal van onze oosterburen in de schijnwerpers zetten. Zo zijn er speeddates met mensen die in Duitsland werken, is er een groot dictee der Duitse taal, komen er *mystery guests* langs die een link met Duitsland hebben, worden er reclamefilmpjes gemaakt voor een Duits product en komen op meerdere scholen student-ambassadeurs langs om leerlingen voor het vak Duits te enthousiasmeren. Die aandacht is volgens de Actiegroep Duits, een samenwerkingsverband van het Duitsland Instituut Amsterdam, de Duits-Nederlandse Handelskamer, het Goethe-Institut Niederlande en de Duitse ambassade in Den Haag nodig omdat meertaligheid in het Nederlandse onderwijs steeds verder in het gedrang komt. In samenwerking met Noordhoff Uitgevers is de posterwedstrijd *DeutschlandBilder* georganiseerd. De schoolklas die de mooiste en meest creatieve poster over Duitsland ontwerpt, krijgt op de Dag van de Duitse taal een verrassingspakket uitgereikt om een Duits feestje te organiseren. Er is een prijs voor de beste onderbouwklas én een voor de beste bovenbouwklas. Uiterlijk 14 april 2016 kunt u als docent de poster via info@machmit.nl insturen. Op de website van de Actiegroep Duits, www.machmit.nl, staat een actueel overzicht van alle acties die zijn aangemeld.

Met korting naar film over azc-basisschool

filmactie CNV Onderwijs

Werkzaam op een school met veel asielzoekerskinderen? In de documentaire *Vergeet mij niet* volgt filmmaker Jan Jaap Kuiper de bevlogen leerkrachten en de directeur van AZC-basisschool De Verrekijker in Katwijk, die met hun leerlingen dagelijks worden geconfronteerd met de consequenties van het Nederlandse asielbeleid. Bekende taferelen als de begroeting met de juf op het schoolplein en het kringgesprek krijgen ineens een heel andere lading. De documentaire die op 19 maart in première ging tijdens het *Movies that Matter Festival* in Den Haag is sindsdien te zien in een aantal geselecteerde theaters in Nederland. In een aantal zalen mogen leden van CNV Onderwijs met korting naar binnen. Op vertoon van dit uitgeknipte bericht hoeft slechts € 6,- entree te worden betaald op: 13/04 Groninger Forum, 17/04 Filmtheater Hilversum (voorstelling 14 uur), 25/04 De Fabriek, Zaandam (voorstelling 20 uur).

Advertentie

Kanjer trainingen
(036) 548 94 05
info@kanjertraining.nl
kanjertraining.nl

Voor vertrouwen, veiligheid, rust en wederzijds respect

- **Preventief en curatief** Opleiding voor individuele leerkrachten en teams (ook B.S.O. en T.S.O.)
- **Gratis volgsysteem**, door COTAN positief beoordeeld
- **Aanpak van pesten**, erkend effectief (NJi)

MET SUBSIDIE STARTEN? kanjertraining.nl/actie

SPECIALE GIDS TROPENMUSEUM VOOR AUTISTISCHE LEERLING

Leerlingen met autisme hebben behoefte aan voorspelbaarheid, structuur en voorbereiding. Voor deze kinderen ontwikkelde het Tropenmuseum Junior in Amsterdam daarom een speciale bezoekersgids, die aansluit op de doe-tentoonstelling *ZieZo Marokko*. Hiermee kunnen leerlingen (6-13 jaar) aan de slag met mozaïek, kalligrafie, mode of keukengeheimen. De gids legt in woord en beeld uit wat de kinderen gaan doen tijdens hun museumbezoek door het beschrijven van de fysieke omgeving, verwachte ontmoetingen en activiteiten. Zo komen ze zo min mogelijk voor onverwachte verassingen te staan. Doel is om te ontdekken dat het de moeite waard is om je in een andere cultuur te verdiepen. De gids is gratis te downloaden op www.tropenmuseumjunior.nl.

Gratis online colleges RUG voor basisschoolleerlingen

Zo'n tienduizend basisschoolkinderen in Nederland en Vlaanderen zijn vorige week gestart met de online lessenserie *Wetenschapper in de klas* van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Leerlingen van groep 7 en 8 volgen zeven weken lang online colleges over bijvoorbeeld het heelal, rechten, filosofie, astronomie, biologie, psychologie, geneeskunde en geschiedenis. In elke les introduceert een wetenschapper met een filmpje zijn of haar vakgebied. Daarna krijgen leerlingen een aantal verwerkingsopdrachten. Leerkrachten kunnen deze opdrachten naar eigen inzicht makkelijk uitbreiden door zelf opdrachten toe te voegen aan het aangeboden materiaal. De serie digilessen eindigt in juni met filosoof Jan Willem Romeijn, die met de leerlingen de kennis uit voorgaande lessen in twijfel trekt met de vraag 'Wat weten we nou eigenlijk?' De inschrijving voor de lessen blijft open tot 19 april. Deelname is gratis. Het is zowel voor docenten als voor individuele leerlingen met (ouder)begeleiding mogelijk om in te schrijven. Opgave gaat via www.rug.nl/basisscholen.

KINDERBOEKENAMBASSADEUR VRAAGT KINDEREN HULP VOOR RECLAMECAMPAGNE

'Je kunt wel zeggen dat een glas water lekker is; het is nog veel effectiever om mensen zélf te laten bedenken hoe verfrissend het smaakt. Daarom laat ik de schoolkinderen van Nederland een campagne bedenken om hun klasgenoten meer te laten lezen. Zo gaan ze dus zelf op zoek naar redenen waarom boeken zo grappig, spannend, ontroerend of mooi zijn.' Zo motiveert kinderboekenambassadeur Jan Paul Schutten, die vorig jaar Jacques Vriens opvolgde, zijn hulpvraag aan alle kinderen van Nederland voor het bedenken van een postercampagne die duidelijk maakt hoe leuk lezen is. De winnende inzending (sluitingsdatum van de wedstrijd is 13 mei) wordt door het Amsterdamse reclamebureau KesselsKramer uitgewerkt en komt op alle scholen in heel Nederland te hangen. Scholen kunnen een deelnamepakket aanvragen om klassikaal met het project in het kader van het Jaar van het Boek aan de slag te gaan. Zie voor meer informatie www.2016jaarvanhetboek.nl.

Wedijveren met muziek om plaats in BZTshow en -band

Méér Muziek in de Klas en de *BZTshow* (KRO-NCRV) dagen de groepen 5, 6 en 7 van alle basisscholen uit een met elkaar gemaakt muziekstuk in te zenden via de site meermuziekindeklas.nl. Inzenden kan in één van de voorgestelde categorieën: huis-tuin-en-keuken-percussie, pop, orkest, rap en bodypercussie. Tien klassen per categorie worden op basis van hun inzending uitgenodigd voor de audities in juni. Al bijna 200 scholen hebben zich opgegeven. Inschrijven kan nog tot en met 22 april. Per categorie mogen vervolgens drie klassen door naar de volgende ronde: een optreden in de *BZTshow* op NPO Zapp. In de voorbereiding hierop worden de klassen gekoppeld aan een eigen bekende muzikale superheld, zoals Maan, Gers Pardoel, Giovanca, Krystl en Kenny B. Zij zijn aanwezig bij de optredens en komen langs op school om de klassen extra aan te moedigen en tips te geven. Kijkers en helden selecteren welke tien klassen deel uit gaan maken van de BZTband XXL. Deze band treedt op tijdens een kerstgala in Theater Carré voor onder meer koningin Máxima met een speciaal voor deze wedstrijd gemaakte compositie.

Op de foto met Dolfje Weerwolfje tijdens kinderboekenfestival

Interactieve voorstellingen, workshops, meet & greets, literaire acts en de uitreiking van de Prijs van de Nederlandse Kinderjury. Dat staat onder meer op het programma op zondag 12 juni tijdens een groot feest in en om het Kinderboekenmuseum te Den Haag vanwege de vijfde editie van de Kinderboekenparade. Er zijn optredens van jeugdboekenauteurs als Paul van Loon en Jacques Vriens, interactieve workshops en ook kunnen kinderen op de foto met Kikker, Dolfje Weerwolfje of Dikkie Dik. De toegang tot het museum is deze dag gratis. Kijk voor meer informatie op www.kinderboekenmuseum.nl.

Groen onderwijs

Foto: Bert Beelen

Tanja Vogels is docent Loopbaan & Burgerschap en ict bij Helicon Mbo Nijmegen.

Presentatie

Tijdens de lessen studieloopbaanbegeleiding krijgen mijn leerlingen van het eerste jaar, vanuit verschillende invalshoeken, uitleg over de competentie presenteren. Hoe presenteer je jezelf tijdens een sollicitatiegesprek? Hoe verkoop je een product in de winkel? Hoe voer je een adviesgesprek en hoe geef je een presentatie aan je klas? Ook sta ik stil bij presentatietechnieken. Sommige leerlingen vinden presenteren gemakkelijk terwijl anderen van spanning niet meer weten wat ze moeten zeggen. En wat doe je toch met je handen?!

Tijdens mijn ict-les wordt de competentie presenteren op een andere manier uitgediept. Dan geef ik theorie over het maken van een correcte PowerPoint en Prezi. Wat moet je wel of niet vermelden? Hoe komt het over en hoe zorg je voor een leuke presentatie die tevens gestructureerd is? Dat oefenen de leerlingen door het maken van een presentatie. Om er voor te zorgen dat het geen losstaande opdracht is, maak ik een koppeling met ict, coaching, studieloopbaanbegeleiding en diverse vakken. Zo moet een klas, in plaats van een folder over de leefomgeving van een dier, een digitale presentatie maken. Een andere klas moet opgestelde leerdoelen voor de BPV (stage) in Prezi en/of PowerPoint aanleveren en vervolgens presenteren tijdens het coachuur. Ik heb voorbeelden gegeven over het geven van betekenisvolle lessen door zelf verbinding te zoeken met verschillende disciplines. Door deze verbinding te maken merk ik dat leerlingen zelf ook eerder een koppeling maken tussen verschillende vakken. Iets wat later in hun beroep ook belangrijk is. Ga eens bij jezelf na: hoe zorg jij voor verbintenis?

Agenda

In de agenda staan activiteiten van CNV Onderwijs. Bijeenkomsten worden maximaal twee keer vermeld. Aanleveren agendapunten uiterlijk 9 dagen voor verschijning via

schooljournaalagenda@cnvo.nl

GEPENSIONEERDEN

Rayon Noord-Holland-Noord

Dinsdag 19 april, 10 uur (inloop), Hortus Alkmaar, Berenkoog 37, Alkmaar. Ledenvergadering, huldiging jubilarissen, lunch, rondleiding. Info/aanmelden: T. Bouma, 072 511 67 91, atm.bouma1@upcmail.nl.

Rayon Noordoost-Brabant

Woensdag 20 april, 14 uur (inloop 13.30 uur). Excursie naar museum en stoomgemaal De Tuut in Appeltern, De Tuut 1, Appeltern. Opgave noodzakelijk. Info/aanmelden: A. Brouwers, 0486 46 16 95, adbrouwers@hotmail.com.

Rayon Midden-Limburg

Woensdag 20 april, 14 uur, Napoleonsw. 3, Horn. Bezoek aan museum Terug in de tijd (incl. koffie/vlaai). Kosten: € 5,-. Info/aanmelden: J. v. Hunsel, hunhuijs@kpnmail.nl.

Alle Gelderse Rayons

Donderdag 21 april, 10.30-15.30 uur, Onder de Toren, St. Maartenstr. 34, Elst. Ontmoetingsdag. Thema: *Uw zorg is onze zorg* door S. Kruizinga, voorzitter CNV Zorg & Welzijn (over hulp bij thuiszorg en keukentafelgesprekken). Lunch. Optreden Baroktrio Qamm. Eigen bijdrage € 6,-; introduces € 25,-. Info/aanmelden (voor 15 april): L. v.d. Meer, 0545 84 00 65, cnvo-achterhoek@lijbrandt.nl.

Rayon Kennemerkland

Donderdag 21 april, 13.30 uur, Het Dolhuys, Schotersngl. 2, Haarlem. Jaarvergadering/voorjaarsbijeenkomst. Thema: Laatste ontwikkelingen CNVO. Tevens rondleiding met gids in museum. Info/aanmelden: D. Wokke, 0251 65 15 03, th.wokke@telfort.nl.

Rayon Zeeland

Donderdag 21 april, Voorjaarsbijeenkomst. Lunch Arneville Middelburg. Excursie Damen scheepsbouw Vlissingen. Leden krijgen bericht. Info/aanmelden: bobpieters@zeelandnet.nl.

Rayon 's Hertogenbosch

Dinsdag 10 mei, 14 uur, sociaal-cultureel centrum De Helftheuvel, Helftheuvelpassage 115, Den Bosch. *Lezing Geologie van de Maas*; *De Maas: van open riool naar natuurparadijs*. Info/aanmelden (via mail, voor 3 mei): jacquespoulus@upcmail.nl of 0418 51 65 61.

Rayon Utrecht

Woensdag 18 mei, 13.30 uur, excursie naar Waterliniemuseum Fort bij Vechten. Binnenmuseum is rolstoel en rollator geschikt; de rondleiding buiten niet. Kosten leden: € 5,-, introducees € 8,50. Info/aanmelden (voor 1 mei): R. Lasthuis, r.lasthuis-bakker@hccnet.nl.

Rayon Tilburg

Dinsdag 24 mei, 13.30 uur (inloop), Camping/Streekpark Klein Oisterwijk, Oirschotsebaan 8A, Oisterwijk. Ontmoetingsmiddag gezamenlijk voor gepensioneerden CNV Onderwijs Tilburg en senioren CNV Publieke Zaak Midden Brabant. Thema: *Senioren en Mobiliteit*. Alleen voor leden. Info/aanmelden (voor 19 mei): J. de Bakker, 013 543 65 12, rinyjandebakker@gmail.com.

Provincie Zuid-Holland

Dinsdag 19 april, 10.30-14.30 uur, Open Hofkerk, Hesseplaats 441, Rotterdam-Ommoord. Netwerkbijeenkomst voor recent gepensioneerden over *Conflicthantering*. Info/aanmelden: netwerkzuidholland@cnv.nl o.v.v. 19-4-2016 bijeenkomst Rotterdam.

Provincie Noord-Brabant

Woensdag 20 april, 10.30-14.30 uur, Hotel Merks, Brugstr. 55, Roosendaal. Netwerkbijeenkomst voor jonggepensioneerden over *Emotionele intelligentie*. Info/aanmelden: netwerkbrabant@cnv.nl o.v.v. 20-4-2016 Roosendaal.

PRIMAIR ONDERWIJS

Woensdag 20 april, 10 uur, De Ruwenberg, Sint-Michielsgestel, Themadag met masterclass. *Wat hebben onze leerlingen nu nodig om goed in onze maatschappij te kunnen functioneren? En wat betekent dat voor onze collega's?* Keuze uit masterclasses: *Leerstrategieën en actief leren*; *Meer improvisatie in je organisatie*; *Professionele leergemeenschap*. Voor leden van CNV Onderwijs is deze dag gratis, niet-leden betalen € 195,-. Neem je als lid een niet-lid mee als introduce dan betaalt deze € 95,-. Info/aanmelden: www.cnvo.nl/podag2. Aansluitend ledenvergadering Sectorgroepsbestuur PO aan bovenstaande themadag. Thema: Jaarverslag 2015, verkiezingen sectorgroepsbestuur PO en financiën 2015 en wat verder ter tafel komt. Info/aanmelden: primaironderwijs@cnv.nl.

LEVENSBESCHOUWELIJKE IDENTITEITSBEGELEIDERS

Dinsdag 10 mei, 09.30 uur (inloop)-15.30 uur, CNV gebouw, Tiberdreef Utrecht. Landelijke conferentie van de sectorgroep ODV i.s.m. brancheorganisatie LOCI, voor alle identiteitsbegeleiders in het PO en andere belangstellenden. Thema: *Lastige vragen ... hebben wij even geluk!* door B. Roebben, hoogleraar godsdienstpedagogiek. Workshops: *Onderwijs 2032-de impact voor LIB'ers*; *De balans tussen werk en privé*. Info/aanmelden (voor 1 mei): www.cnvo.nl of onderwijsdienstverlening@cnv.nl.

Provincie Friesland

Donderdag 21 april, 10.30-14.30 uur, De Oerdracht, multifunctioneel kerkelijk centrum, E.A. Borgerstr. 46, Joure. Netwerkbijeenkomst voor jonggepensioneerden over *Het maakbare brein*. Info/aanmelden: netwerkfriesland@cnv.nl o.v.v. 21-4-2016 bijeenkomst Joure.

Provincie Limburg

Vrijdag 22 april, 10.30-14.30 uur, De Vlonder, Florasingel 38, Roermond. Netwerkbijeenkomst voor jonggepensioneerden over *Emotionele intelligentie*. Info/aanmelden: netwerklimburg@cnv.nl o.v.v. 22-4-2016 Roermond.

Provincie Gelderland

Dinsdag 26 april, 10.30-14.30 uur, Bethelkerk, J.Th.Tooropln. 133, Ede. Netwerkbijeenkomst voor jonggepensioneerden over *Omgaan met je vrije tijd*. Info/aanmelden: netwerkgelderland@cnv.nl o.v.v. 26-4-2016 Ede.

Provincie Utrecht

Woensdag 11 mei, 10.30-14.30 uur, CNV gebouw, Tiberdreef, Utrecht. Netwerkbijeenkomst voor recent gepensioneerden over *Het Kwaliteiten Kwadrant*. Info/aanmelden: netwerkutrecht@cnv.nl o.v.v. 11-5-2016 bijeenkomst Utrecht.

NETWERKEN

Zuid-Holland

Woensdag 20 april, 16-20.30 uur, Brede School Het Gebouw, Arubapad 2, Leiden. Bijeenkomst voor alle leden van CNV Onderwijs. Keuze uit workshops: *Beeld-denken*; *Registerleraar*; *Creatieve communicatie*. Info/aanmelden: netwerkzuidholland@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 20-4-2016 Leiden.

Woensdag 20 april, 16-20.30 uur, Brede School Het Gebouw, Arubapad 2, Leiden. Bijeenkomst voor leden van 55 jaar en ouder werkzaam in het onderwijs. Thema: *Vergroten van draagkracht, verminderen van draaglast* met workshops over *Regelgeving en Werkdruk en Vitaliteit*. Info/aanmelden: netwerkzuidholland@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 55+ 20-4-2016 Leiden.

Drenthe

Woensdag 20 april, 16-20.30 uur, G.J. v.d. Ploegschool, V. Goghln. 3, Hoogeveen. Bijeenkomst voor alle leden van CNV Onderwijs. Keuze uit workshops: *Loopbaankansen*; *Mini-bootcamp Snappen & Stampen*; *In gesprek met inspecteurs* door Inspectie v/h Onderwijs. Info/aanmelden: netwerkdrenthe@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 20-4-2016 Hoogeveen.

Woensdag 20 april, 16-20.30 uur, G.J.v.d. Ploegschool, V. Goghln. 3, Hoogeveen. Bijeenkomst voor leden van 55 jaar en ouder werkzaam in het onderwijs. Thema: *Vergroten van draagkracht, verminderen van draaglast* met workshops over *Regelgeving en Werkdruk en Vitaliteit*. Info/aanmelden: netwerkdrenthe@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 55+ 20-4-2016.

Overijssel

Donderdag 21 april, 16-20.30 uur, Aoc De Groene Welle, Koggeln. 7, Zwolle. Bijeenkomst voor alle leden van CNV Onderwijs. Keuze uit workshops: *Onderwijstijd VO/MBO*; *Taakbeleid PO*; *Loopbaankansen*; Kwaliteiten Kwadrant. Info/aanmelden: netwerkoverijssel@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 21-4-2016 Zwolle.

Gelderland

Dinsdag 10 mei, 16-20.30 uur, Dr. A. Verschoorschool, Groenelaantje 40, Nunspeet. Bijeenkomst voor alle leden van CNV Onderwijs. Keuze uit de workshops: *Grip op onderpresteren*; *De hoogsensitieve leerling*; *Loopbaankansen*. Info/aanmelden: netwerkgelderland@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 10-5-2016 Nunspeet.

Noord-Brabant

Woensdag 11 mei, 16-20.30 uur, Wijkhuis Brede School de Fonkel, Pr. Karelstraat 131, Helmond. Bijeenkomst voor alle leden van CNV Onderwijs. Keuze uit de workshops: *Taakbeleid-cao PO*; *Moeilijk gedrag, nou en?!*; *Pensioenen*; *Loopbaankansen*. Info/aanmelden: netwerkbrabant@cnv.nl o.v.v. bijeenkomst 11-5-2016 Helmond.

ONDERWIJS ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Donderdag 21 april, 16.00-20.30 uur, AOC De Groene Welle, Koggeln. 7, Zwolle. Bijeenkomst voor alle OOP leden van CNV Onderwijs in de regio. Workshops: *Mijn rechten als OOP'er: de cao en actuele ontwikkelingen en OOP-functies en de praktijk (oer functiewaardering en fuwasys)*. Info/aanmelden: netwerkoverijssel@cnv.nl o.v.v. OOP bijeenkomst 21-4-2016.

ANDERS ACTIEVEN

Donderdag 21 april, 10.30-16.00 uur, Jachtlaankerk, Jachtlaan 143, Apeldoorn. Bijeenkomst voor anders actieve leden van CNV Onderwijs. Presentatie: *Actuele ontwikkelingen in de sociale zekerheid*, bestuurder CNV Onderwijs. Workshop: *Het Kwaliteiten Kwadrant*. Info/aanmelden: gzeijl@online.nl o.v.v. 21-4-2016 bijeenkomst Apeldoorn.

LAG BRABANT-ZEELAND (I.S.M. NETWERKGROEP BRABANT)

Woensdag 11 mei, 16.00-20.30 uur (incl. broodmaaltijd), Wijkhuis Brede School de Fonkel, Pr. Karelstr. 131, Helmond. Met workshops: *Taakbeleid-cao PO*; *Moeilijk gedrag, nou en?*; *Pensioenen*; *Loopbaankansen*. Info/aanmelden (voor 8 mei): netwerkbrabant@cnv.nl.

Vierslagleren in het voortgezet onderwijs:

Het blijft nog **pionieren**

Vierslagleren blijkt in het basisonderwijs een succesvol concept en is sinds vorig jaar ook doorgetrokken naar het voortgezet onderwijs. Maar werkt dit concept daar ook? Niet als het op samenwerken aankomt, volgens Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, al heeft de regeling beslist óók voordelen.

Daniëlle Steeghs (links) en Janine Rongen, koppel in het Vierslagleren-project van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs.

Tekst: Marian Vullers Foto: Lé Giesen

Janine Rongen (30) en Daniëlle Steeghs (28) hebben na een lange werkdag op school en vóór een lange avond thuis studeren even de tijd om hun ervaringen als duo in het project Vierslagleren te delen. Rongen werkt nu negen jaar op het Raayland College in Venray als tweedegraads wiskundedocent. Vorig schooljaar is ze in Utrecht gestart met een studie om haar eerstegraads bevoegdheid te halen. 'Ik had eerst de brugklassen, en sta nu in 5 havo les te geven. Samen naar het eindexamen werken, dat is echt heel leuk.' Haar collega Steeghs startte vorig jaar met de deeltijdopleiding wiskunde op de HAN in Nijmegen, om haar tweedegraads bevoegdheid te halen. Steeghs: 'Na de pabo ben ik hier op school in een tijdelijke functie gerold, als wiskundedocent op het vmbo, maar ik had nog geen bevoegdheid. Ik kreeg de toezegging dat ik een vaste aanstelling zou krijgen als ik de lerarenopleiding zou gaan doen. Daar hoefde ik niet lang over na te denken, ik ben daar al snel aan begonnen.'

EXTRA FACILITEITEN

Het tekort aan bevoegde docenten in het voortgezet onderwijs groeit, ondanks de terugloop van leerlingenaantallen. Dat zal de komende jaren alleen maar toenemen door de uitstroom van oudere docenten. Scholen krijgen vacatures maar moeilijk opgevuld, niet alleen bij de bètavakken, maar ook bij Nederlands, Engels, Duits, Frans, Nederlands, klassieke talen en een aantal praktijkvakken in het vmbo. De regeling Vierslagleren speelt daarop in: ervaren docenten krijgen twee jaar lang zes uur per week extra studieverlof om een eerste- of tweedegraads bevoegdheid te halen in een tekortvak. Daardoor ontstaat ruimte om startende leraren aan te nemen die ook een (extra) bevoegdheid halen in een tekortvak. De school krijgt daarvoor financiële ondersteuning. De docenten worden in tweetallen aan elkaar gekoppeld. Voordeel voor de docenten is dat ze, naast de faciliteiten die de Lerarenbeurs al biedt, extra studietijd krijgen én uitzicht op een vaste of interessantere baan. Wat echter óók als voordeel bedoeld was, het idee van samenwerken, overleggen, elkaar als duo supporten en coachen, lijkt in het voortgezet onderwijs niet goed te werken.

COACHEN

Rongen en Steeghs vormen een koppel in dit project, maar in de praktijk merken ze daar niet veel van. Steeghs: 'Ik geef net als Janine wiskunde, maar ik werk op het vmbo, in een ander gebouw en een ander team, dus we zien elkaar niet vaak. Binnen mijn eigen team hebben we veel overleg en ik heb een vaste begeleider. Dat werkt wél heel goed en ik leer er veel van.' Rongen sluit zich daarbij aan. 'Ja, natuurlijk praten we met elkaar over de studie en hoe het gaat, maar ook ik heb hier mijn eigen team en een begeleider. Voor inhoudelijk overleg over de studie heb ik een buddy op school.' Volgens Colette van den Heuvel, projectleider Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs (IOO) bij Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO), geeft dit voorbeeld precies aan dat samenwerken in duo's nauwelijks werkt in het voortgezet onderwijs. Dat is dan ook haar belangrijkste kritiek op het Vierslagleren. 'We hebben zelfs duo's die niet op dezelfde locatie werken, en die elk in een ander vak lesgeven, dan is het nóg lastiger. Op een basisschool werkt het beter, omdat je met een kleinere, overzichtelijke organisatie te maken hebt. Tot nu toe blijft het dus nog pionieren. Ik pleit ervoor meer te focussen op andere vormen van coaching en ondersteuning.'

EXTRA STUDIETIJD

Stichting LVO, waar ook het Raayland College onder valt, is met eenentwintig scholen, 3.000 medewerkers en 30.000 leerlingen een van de grootste schoolbesturen in Nederland. Van den Heuvel: 'We zijn ons al langer op de toekomst aan het voorbereiden. Vanaf 2013 hebben we al 267 studerende medewerkers, dat is bijna tien procent. Vorig jaar hebben we ons ook aangemeld voor het project Vierslagleren, maar de aanmeldingscriteria waren toen nog te strikt. We hebben maar acht duo's kunnen vormen, waarvan er uiteindelijk nog twee af zijn gevallen. Binnen het programma IOO hebben we al langer een soortgelijke regeling waarbij studerende docenten, bovenop de faciliteiten van de Lerarenbeurs, nog extra uren studieverlof krijgen. Die tijd en ruimte hebben docenten écht nodig, anders is het niet te doen en haken ze af. Het gaat immers niet om een cursus van een paar maanden, maar om een volledige studie, dat kost veel tijd en energie. Vierslagleren biedt ook extra studietijd, wat ik wél erg goed vind aan de regeling.' Steeghs en Rongen sluiten zich daar helemaal bij aan. 'Die extra tijd heb ik echt nodig, anders zou ik er niet aan begonnen zijn,' zegt Steeghs. Ze heeft een tijdelijk contract van vier dagen, waarvan één dag studieverlof. Rongen heeft een vast contract van vier dagen, waarvan ook één dag studieverlof. 'Ik heb ook nog een gezin met twee jonge kinderen, dus dat is ook hard werken,' zegt ze lachend. 'Vrijdag is mijn studiedag en voor de rest moet ik alles in de avonduren doen, als de kinderen in bed liggen. Ik ben dus echt blij met die extra dag studieverlof, anders was het niet vol te houden.' ■

Aanmelden van lerarenduo's voor het schooljaar 2016-2017 kan tot 30 juni 2016. Voor meer informatie zie www.voion.nl/vierslagleren en www.wordleraarinhetvo.nl/vierslagleren

Versoepeld

Cor van Dam van Voion, de organisatie die het Vierslagleren coördineert, geeft toe dat samenwerken in duo's in het voortgezet onderwijs niet optimaal werkt. 'In het primair onderwijs is dat een veel natuurlijker proces. Uit een enquête onder de deelnemers van vorig jaar is gebleken dat het in het voortgezet onderwijs anders werkt. Daarom hebben we de aanmeldingscriteria behoorlijk versoepeld. Wat nu voorop staat is dat de startende docent goed begeleid wordt, of dat nu is door de docent aan wie hij gekoppeld is, of door een andere, ervaren docent. Hij of zij hoeft ook niet per se in hetzelfde vak of op dezelfde locatie te werken.

MR en GMR: basistraining

Wat is de rol van de medezeggenschapsraad? Wat mag en wat moet de raad? Wat zijn de rechten en plichten? Waar en hoe zijn die vastgelegd?

Foto: Wilbert van Woensel

'Praktisch!'

'Leuke, leerzame avond'

'Duidelijk verhaal'

'Goed en nuttig, zeker voor beginnend MR-lid'

'Gedreven, deskundig, enthousiast'

Inhoud van de basistraining (G)MR
In de training krijg je antwoord op deze vragen. Ook is er volop ruimte om je eigen vragen te stellen. Je maakt uitgebreid kennis met het (G)MR-reglement en je krijgt een overzicht van andere (wettelijke) regelingen rondom medezeggenschap. Wij kunnen deze training specifiek richten op het MR- of het GMR-werk. We gebruiken casussen en voorbeelden uit de schoolpraktijk, of uit de bovenschoolse praktijk. De trainer gaat ook in op de veelgestelde vragen rondom het verschil tussen de MR en GMR: wie is wanneer aan zet en wat betekent instemming van de GMR over een bepaald onderwerp nu voor de MR?

Meer informatie
Wil je meer informatie? Kijk dan op www.cnvo.nl/academie, stuur een e-mail naar aanvraagacademie@cnv.nl of bel met 030 751 17 85.

CNV CONNECTIEF ACADEMIE

De Vereniging voor Protestants Christelijk
Primair Onderwijs
Barendrecht en Ridderkerk

zoekt per 1 juni 2016
(of zo spoedig mogelijk hierna)
voor haar basisschool
CBS Groen van Prinsterer
te Barendrecht

2 locatieleiders
(0,8 – 1,0 fte) m/v

Voor meer informatie over deze
vacature kunt u kijken op:
www.pcpobr.nl

PCPO
Barendrecht en Ridderkerk

sms 'GIFT' naar 4411
en doneer 3 euro voor cruciaal onderzoek

STICHTING ParkinsonFonds
www.parkinsonfonds.nl
De grootste financier van wetenschappelijk onderzoek naar de ziekte van Parkinson.
Algemeen Nut Beogende Instelling ANBI

Comenius College

Comenius College zoekt
Comenius Collega

Kom langs op:
12 april 2016 19.30-21.00 uur
Lijstersingel 10 Capelle a/d IJssel

* Speeddates
* Welkomstpremie voor tekortvakken
* Uitdagend werkklimaat
* Scholingsmogelijkheden
* Goede begeleiding
* Eigen laptop
* leuke collega's

Aanmelden: kennismaken@comenius.nl

www.comenius.nl

De GBS Benjamin is als enige gereformeerde basisschool in Limburg een bijzondere school. De school telt 137 leerlingen en staat in Brunssum. Ouders van de leerlingen kiezen bewust voor de identiteit van de school.
Als leerkracht erken je de Bijbel als Gods Woord en onderschrijf je de gereformeerde belijdenisgeschriften. Je bent meelevend lid van een kerkelijke gemeente met dezelfde basis.

Reageer vóór 7 mei 2016.
Info: Gerte Offeringa (directeur) 045-5216561 of Aris de Rijke (bestuursvoorzitter) 045-7517438

De GBS Benjamin zoekt een leerkracht
(wtf 1,0-bovenbouw ingaande nieuwe schooljaar 2016)

Wil jij
- hét verschil maken voor de leerling?
- werken met kinderen met verschillende christelijke achtergronden?
- vanuit een persoonlijk geloof kiezen voor het christelijk onderwijs?
- kwaliteit leveren?
- elke leerling zorg en uitdaging op maat bieden?
- in een een klein en enthousiast team werken?
- wonen in het prachtige Zuid-Limburg?

Dan zoeken we jou!

Mail je motivatiebrief en je CV naar gerteofferinga@gbbenjamin.nl.
Voor informatie over de school: www.gbbenjamin.nl.

Verschijningsschema *SCHOOLJOURNAAL*

nr. 8	23 april	nr. 14	17 september
nr. 9	21 mei	nr. 15	1 oktober
nr. 10	4 juni	nr. 16	15 oktober
nr. 11	18 juni	nr. 17	5 november
nr. 12	2 juli	nr. 18	19 november
nr. 13	3 september	nr. 19	10 december

DWARSLAESIE CHALLENGE WEEK

15.000 mensen in Nederland hebben een dwarslaesie.
Iedere week komen daar 10 bij.
Lees de verhalen op
www.dwarslaesiechallenge.nl
revalidatiefonds

KLEINE ADVERTENTIES

Te huur:

Bij Kaatsheuvel uniek, comfortabel, volledig ingericht vakantieverblijf met eigen ingang en terras bij onze herenboerderij (rijksmonument), 2-4 pers., B&B mogelijk, grote tuin. Winkels dichtbij, fiets- en wandelroutes aanwezig, speelruimte voor kinderen. Info: 06 20 74 51 76, www.hoogehoeve.nl.

Leden van CNV Onderwijs kunnen een kleine annonce plaatsen, die voor een bedrag (€ 25,-) wordt gepubliceerd. Het aanbieden van huizen (uitgezonderd vakantiewoningen), auto's, boten en commerciële activiteiten hoort in deze advertenties niet thuis, evenmin als het werven of aanbieden van personeel. Uw korte advertentietekst (max. 55 woorden) kunt u toesturen aan de redactie Schooljournaal, t.a.v. Jobien Goldberg, Postbus 2510, 3500 GM Utrecht. Adverteerders dienen 1 week voorafgaande aan de verschijningsdatum € 25,- over te maken op IBAN: NL16RABO0301844755, t.n.v. CNV Connectief/Utrecht, o.v.v. annonce en naam adverteerder. Na ontvangst wordt de annonce zo snel mogelijk geplaatst. De redactie is niet aansprakelijk voor de kwaliteit van de aangeboden vakantieverblijven. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden annonces te wijzigen of in te korten.

De kortste weg naar nieuwe collega's

UW VACATURE IN SCHOOLJOURNAAL

Heeft u een vacature voor uw school? Plaats deze dan in *Schooljournaal*, want daarmee bereikt u uw toekomstige collega's zeker!

De voordelen op een rij
- Direct en gericht contact met een grote, geïnteresseerde doelgroep
- Plaatsing in Schooljournaal = gratis doorplaatsing op www.cnvo.nl/vacatures
- Aantrekkelijke plaatsingstarieven vergeleken met andere media
- Voor dinsdag 12 uur aanleveren betekent zaterdag in het blad
- Voor € 40,- wordt uw vacature doorgeplaatst in Direct, het vakblad voor schoolleiders

Kijk voor verschijningsdata, formaten en tarieven op
www.cnvo.nl/adverteren

oplage: **55.000**
adverteren
vanaf **€ 106,-**

Neem nu contact op met Recent.
T. 020 330 89 98 - E. info@recent.nl

CNV Onderwijs is dé vakvereniging die opkomt voor het welzijn en de belangen van (oud-)onderwijspersoneel. Wij zijn jouw partner in school op het gebied van beroepsinhoud, individuele (rechts)bijstand en collectieve belangenbehartiging. CNV Onderwijs is onderdeel van CNV Connectief en aangesloten bij CNV Vakcentrale.

ALGEMEEN

CNV Onderwijs
Tiberdreef 4, 3561 GG Utrecht
Postbus 2510, 3500 GM Utrecht
cnvconnectief@cnv.nl, www.cnvonderwijs.nl
030 751 10 03. Bereikbaar op werkdagen tussen 8 en 18 uur

Bestuur (vereniging)
Pieter Oudenaarden, algemeen secretaris/penningmeester
bestuur-cnv-connectief@cnv.nl

Ledenadministratie
ledenadministratie-cnv-onderwijs@cnv.nl, 030 751 10 03

Schooljournaal
schooljournaal@cnv.nl, 030 751 10 03

DIENSTVERLENING

Rechtshulp Werk en Inkomen
ib-cnv-onderwijs@cnv.nl, 030 751 10 03; vertrouwenspersonen 030 751 10 01

Rechtshulp Privé
Stichting Achmea Rechtsbijstand
088 462 37 20, coll. nr. 49356.

Academie
CNV Connectief Academie verzorgt trainingen en adviestrajecten op uw locatie. Ook kunt u als (G)MR of OR een Partnerschap aangaan. infoacademie@cnv.nl, 030 751 17 47

Starters en Studenten
startersenstudenten@cnv.nl, 030 751 10 06

Directietelefoon
info@cnvs.nl, 030 751 10 04

Zelfstandigen
ib-cnv-onderwijs@cnv.nl, 030 751 10 03

Sociaal Fonds
Het Sociaal Fonds helpt waar mogelijk leden en/of hun gezinsleden met (financiële) problemen.
A. van Vliet, Theeheuvellaan 66
3903 DD Veenendaal
06 36 19 33 76
sociaalfondscnvonderwijsbond@gmail.com
B.g.g. voor dringende zaken:
Dhr. B. Gersen, 040 213 03 09

CNV Onderwijs Coachingsnetwerk
aanvraagacademie@cnv.nl, 030 751 17 85

LEDENVOORDELEN

Leden van CNV Onderwijs profiteren van lagere premies en kortingen.

Zorgverzekering
OHRA, 026 400 40 40, coll. nr. 3725
www.ohracollectief.nl/cnvo3725
VGZ, 0900 07 50, coll. nr. 5008500

Schadeverzekering
Centraal Beheer Achmea, 055 579 80 00

Revalidatieoord
Dennenheuvel, 035 646 04 64

SECTORGROEPSBESTUREN

PRIMAIR ONDERWIJS
Dhr. H. de Vries
06 44 42 25 77
primaironderwijs@cnv.nl

VOORTGEZET ONDERWIJS
Dhr. R. Mudde
06 42 98 65 43
voortgezetonderwijs@cnv.nl

MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS
Dhr. T.P.E. Opgenoord
046 449 34 21
middelbaarberoepsonderwijs@cnv.nl

HOGER ONDERWIJS
Leo Douwes
06 83 57 38 60
hogeronderwijs@cnv.nl

ONDERWIJS DIENSTVERLENING
Francis Huisman
06 22 33 90 42
onderwijsdienstverlening@cnv.nl

SCHOOLLEIDERS
Dhr. R.J. Bovee
020 647 68 43
schoolleiders@cnv.nl

GEPENSIONEERDEN
Mevr. T. Arts
gepensioneerden-cnv-onderwijs@cnv.nl

STUURGROEPEN

GROEN ONDERWIJS
Dhr. J.H.A.M. Damhuis
06 29 22 90 91
agrarischonderwijs@cnv.nl

ONDERWIJSONDERSTEUNERS
Dhr. J.M. van den Groenendal
06 24 98 75 43
onderwijsondersteuners@cnv.nl

JONG
Mevr. A. Kouwenhoven
078 612 12 12
jongeren-cnv-onderwijs@cnv.nl

ANDERS ACTIEVEN
Mevr. K. Frugte
06 33 83 96 92
andersactieven-cnv-onderwijs@cnv.nl

THEMAGROEP

PASSEND ONDERWIJS
AnneMarie Bruurmijn-de Louw
0416 33 31 13
passendonderwijs@cnv.nl

www.hetonderwijsplein.nl www.facebook.com/cnvonderwijs Twitter: @cnvonderwijs Linkedin: www.cnvonderwijs.nl/linkedin

‘LID ZIJN HOORT ER GEWOON BIJ’

Foto: Bert Beelen

MARLOES VAES (28):

Begonnen op een rustige dorpsschool geeft Marloes Vaes alweer een aantal jaren les in Arnhem op Het Mozaïek. ‘Ik heb nu groep 5. Heerlijke leeftijd, omdat ze de wereld ontdekken en nog zo verwonderd kunnen zijn over de nieuwe dingen die ze ervaren.’ Lid zijn van een vakbond hoort er voor haar gewoon bij, net zoals in de zomer vakanties organiseren voor gezinnen met kinderen met ontwikkelings- en/of gedragsstoornissen.

CNV ONDERWIJS